

Marechaussee Contact

3

2019

Marechaussee Contact
20e jaargang | nummer 3
Juni 2019

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks. Het wordt verspreid onder de begunstigers van deze stichting.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Mieke Bloemheuvel (eindredactie)
Roel Bouwman (website)
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Westland (eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Jan Bakker
Freerk van Rossem
Jack Vlaming

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie
bij begunstigersadministratie)

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 19 juli 2019.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Actuele berichten over de KMar
6	Beroeps Specialist bij uitstek
9	Veteranen Nationale Dodenherdenking Amsterdam
10	1940-1945 Vijandige woorden
12	Dienstplichtigen Verhalen worden groter en stoerder
15	Reservisten In gesprek met Gerrit Willigenburg
16	IKNG Mijn tijd in Nederlands-Indië, deel 3
20	Uit 'De Marechaussee grijpt in' We hebben een lijk, luitenant
21	SMC Van heinde en ver naar PIT
22	SMC Koninklijke onderscheidingen
23	SMC 'Museumdag' in Buren
25	SMC Contactmiddag Badhoevedorp
26	Personalia
27	SMC-informatie

Marechaussee Contact verschijnt zes keer per jaar in de laatste week van februari, april, juni, augustus, oktober en december. Mocht u het blad niet hebben ontvangen, stuur dan een e-mail naar redactie@marechausseecontact.nl. We sturen het u alsnog toe.

Foto omslag:
2016, Oirschot
Foto: Mediacentrum Defensie | Jasper Verolme

Voor het eerst sinds jaren zijn de voorzitters van de verschillende stichtingen 'rondom' de Koninklijke Marechaussee bijeen geweest. Met onze gastheren CKMar en plv CKMar zijn actualiteiten uitgewisseld en besproken, is er teruggekeken op gebeurtenissen en ontwikkelingen en ook uitvoerig gesproken over de stand van zaken bij de diverse stichtingen. Het woord relevantie werd een aantal keren gebruikt in de context dat wij als stichtingen er voor moeten waken dat onze 'Vrienden', 'Begunstigers' (binnen onze stichting nu SMC'ers geheten) of doelgroepen, zich blijven herkennen in onze doelstellingen. Als dat niet langer het geval is, verlies je als stichting je relevantie en daarmee in feite je bestaansrecht. Reden voor deze gedachtewisseling zijn de teruglopende aantallen 'Vrienden', 'Begunstigers' en 'SMC'ers'. Niet onmiddellijk alarmerend omdat een groot deel natuurlijk verklaarbaar is, maar wel een tendens die in de gaten moet worden gehouden. Heel zichtbaar is het feit dat het overgrote deel van de ondersteuners van de stichtingen bestaat uit collega's die niet meer in werkelijke dienst zijn, ex-dienstplichtigen en zij die om andere redenen de KMar hebben verlaten. Collega's in werkelijke dienst vormen dus een absolute minderheid.

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het **heden of verleden** als militair of burger werkzaam **waren of zijn** bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en **verbondenheid** met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden.

Als je de betekenis van verbondenheid opzoekt, maak je kennis met een veelheid aan uitleg en synoniemen. Eén stuk er wat mij betreft met kop en schouders bovenuit. Ik trof het aan in het boek 'De kracht van kwetsbaarheid' van Brené Brown: "verbondenheid is de energie die ontstaat tussen mensen wanneer zij zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen; wanneer ze zonder te oordelen en beoordeeld te worden, kunnen geven en ontvangen."

Onterecht wordt wel eens gezegd dat een van de grootste krachten van de KMar, de loyaliteit van de medewerkers aan de organisatie is. De organisatie zelf bestaat namelijk niet, wel de medewerkers die haar vormgeven

"Verbondenheid,"

in doen en laten. De loyaliteit bestaat naar mijn mening dan ook uit een hechte onderlinge verbondenheid zoals beschreven door Brené Brown. Diezelfde verbondenheid motiveert de vele vrijwilligers en ondersteuners stichtingen te doen ontstaan en laten bestaan. Verbondenheid is wat je voelt op de verschillende reünies en contactmiddagen. Verbondenheid is wat je leest, soms tussen de regels door in de artikelen in Marechaussee Contact, zoals in de reeks van Jan Bakker: 'Mijn tijd in Nederlands-Indië'. Maar ook in de verhalen van onze oud-dienstplichtigen, in dit nummer van Peter Boon. Verbondenheid is ook wat collega's die om welke reden dan ook het Wapen hebben verlaten weer doet terugkeren, bijvoorbeeld als reservist zoals Gerrit Willigenburg, wiens verhaal u verderop kunt lezen.

Verbondenheid alleen is echter geen garantie dat stichtingen, die de verbinding tussen mensen met gezamenlijke passie(s) willen ondersteunen en faciliteren, als vanzelf blijven bestaan. In ons geval zal SMC zich steeds weer opnieuw moeten uitvinden om relevant te blijven en het gevoel van verbondenheid een podium te geven in woord en daad. Als gastheer of gastvrouw bij reünies en contactmiddagen, als redactie van Marechaussee Contact, als vertegenwoordiger van de KMar bij herdenkingen, etc. Ik heb gemerkt dat de collega's in werkelijke dienst zich zeker aangetrokken voelen tot SMC en met meer dan gewone belangstelling MC lezen. Tegelijkertijd daarnaar gevraagd geven zij aan SMC'er te worden iets te vinden voor na het flo. En nu komt het. Eenmaal met flo ziet men er naar uit om mettertijd, niet meteen, weer eens met collega's herinneringen op te halen en de verbondenheid te voelen. Ik spreek die collega's, sinds enige tijd met flo, op onze contactmiddagen en beluister dan lichte teleurstelling dat zij niet diegene treffen die zij hoopten te treffen. Dus misschien moeten we diegenen wat meer laten weten dat zij gemist worden in onze kring van SMC'ers. U kent ze waarschijnlijk ook wel, de collega's die net even dat zetje nodig hebben om ook toe te treden tot de kring. En hoe mooi zou het zijn als het moment van toetreding niet meer ligt bij het moment van flo of het anderszins 'verlaten' van de KMar, maar op elk willekeurig moment dat het gevoel van onderlinge verbondenheid en interesse in elkaar ons daartoe motiveert.

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Donderdag 20 juni 2019

SMC-reünie Boerma-Plaazier/MPIII

De jaarlijkse reünie van Indiëgangers Boerma-Plaazier/MPIII is voor allen die gediend hebben in voormalig Nederlands-Indië, Nieuw-Guinea, Korea en Engeland bij het Korps MP en/of KMar, dan wel bij het Korps PT. Uiteraard zijn partners ook welkom.

De kosten zijn voor begunstigers met partner € 7,50 p.p., voor niet-begunstigers € 20,00 p.p. Aanmelden (uiterlijk 13 juni) door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Kumpulan. Graag ook uw woonadres vermelden.

Weduwen, begunstigers van SMC, kunnen gratis aan deze reünie deelnemen. Voor het bezoeken van deze reünie kunnen zij schriftelijk een gratis NS-vervoerbewijs aanvragen bij het Veteraneninstituut, Afdeling Dienstverlening, Postbus 125, 3940 AC Doorn.

Uiterlijk 13 juni 2019 aanmelden bij voorzitter Reünievereniging MC (zie bij contact). Het programmaboekje wordt de deelnemers tijdig toegezonden.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Dinsdag 3 september 2019

Reünie beroepslichting 79-5

Een viertal oud-leerlingen organiseert voor de eerste keer een reünie voor kader en oud-leerlingen van beroepslichting 79-5. Aanvang om 10.00 uur. Voor aanmelden en voor meer informatie, stuur een e-mail.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Daan Noort | 06-51829229 | reunie79-5@mindef.nl

Woensdag 4 september 2019

Reünie beroepslichting 74-5

Jos Verhaar organiseert voor zijn lichtingsgenoten een reünie. 50 man hebben zich al aangemeld. Ben je ook benieuwd? Neem contact op met Jos en meld je aan.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Jos Verhaar | jc.verhaar@icloud.com | 06-23851888

Vrijdag 13 september 2019

Bezoek Museum Militaire Traditie

De Reünievereniging MC organiseert een bezoek aan het Museum Militaire Traditie in Driebergen en de daarnaast gelegen kaarsenmakerij. Zie voor meer informatie de website van MMT, www.museummilitairetraditie.nl.

Programma:

10.30- 11.00 uur Ontvangst
11.00 uur Rondleiding in twee groepen
12.00 uur Lunch
13.00 uur Rondleiding in twee groepen
14.00- 15.00 uur Gezellig samenzijn
Deelname staat open voor SMC-begunstigers met partner of

begeleider tegen betaling van € 11,00 p.p. Ook niet-begunstigers zijn van harte welkom, zij betalen € 25,00 p.p.

Aanmelden uiterlijk 6 september door betaling op

NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v.

Reünievereniging Marechaussee

Contact te Eindhoven o.v.v. Bezoek MMT. Graag ook uw woonadres vermelden.

Locatie: Van Rijckevorselstraat 2, 3972 ER Driebergen

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Woensdag 2 oktober 2019

Reünie beroepslichting 62-5

Deze lichting organiseert hun 3e reünie. Voor aanmelden en voor informatie, stuur een e-mail naar Johannes.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Johannes Linker | linker1944@home.nl

Donderdag 17 oktober 2019

Vriendendag Marechausseemuseum

Op uitnodiging van de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee. Tevens presentatie brochure nr. 54 over de School Opleiding Officieren Marechaussee (SOOM) in bezettingstijd.

Locatie: nog niet bekend

Contact: Peter Coomans | rolinka_peter@kpnmail.nl

Donderdag 7 november 2019

Algemene SMC-reünie Bronbeek

De jaarlijkse Algemene Reünie van SMC vindt plaats op Landgoed Bronbeek te Arnhem. Deze reünie is bedoeld voor zowel begunstigers als niet-begunstigers van SMC. Het programma met routebeschrijving ontvangt u circa twee weken voor de reüniedatum.

De bijdrage is voor begunstigers als ook hun partner € 10,00 p.p., voor niet-begunstigers als ook hun partner € 25,00 p.p. (incl. buffet en drie consumpties).

Aanmelden (uiterlijk 31 oktober) door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Reünie Bronbeek. Graag ook uw woonadres vermelden. Dieetwensen bij de aanmelding aangeven.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Oproep reünie Brigade Ypenburg

René Westerman wil een reünie organiseren voor iedereen die bij Brigade Ypenburg heeft gediend.

Aanmelden via e-mail (zie hieronder)

Contact: René Westerman | reuniemarypenburg@gmail.com

Wekelijks plaatst SMC oproepen en actuele informatie over reünies in haar zondagse e-mailnieuwsbrief. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Geef uw e-mailadres door aan redactie@marechausseecontact.nl!

Nieuwe strepen op defensie-voertuigen voor hulpverlening

Voertuigen van de Koninklijke Marechaussee, de Explosieven Opruimingsdienst Defensie en andere hulpverleningsdiensten van Defensie krijgen vanaf vandaag een vernieuwd uiterlijk. Net als alle voertuigen die de overheid inzet voor hulpverlening, wordt ook dit defensiematerieel voorzien van aangepaste striping openbare orde en veiligheid (OOV-striping). Die zorgt voor nog betere zichtbaarheid in de nacht. De nieuwe strepen worden geleidelijk aan ingevoerd, als voertuigen aan vervanging toe zijn.

Naast Defensie, gaan de nieuwe strepen op politie- en brandweerwagens, ambulances en wagens van de reddingsbrigade en veiligheidsregio's. De strepen worden tweemaal zo breed. De huidige roodoranje streep van politie en marechaussee wordt rood, net als van de ambulance. Ook het blauw dat de marechaussee gebruikt wordt iets aangepast. Voertuigen van hulpverleningsdiensten moeten opvallen bij andere weggebruikers. Naast hun zwaailicht of sirene zijn ze herkenbaar aan hun eigen kleuren en strepen. Dit ontwerp is beschermd. Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) reguleert en controleert namens de minister van Justitie en Veiligheid het gebruik. Voor meer informatie over de nieuwe strepen kijk op www.striping.nl.

Bron: defensie.nl, nieuwsbericht 16-4-2019

EUPCST

De Koninklijke Marechaussee is van 2019 tot 2022 voorzitter van de European Union Police and Civilian Services Training (EUPCST). Dit is een samenwerkingsverband van 23 Europese gendarmeriekorpsen, politiekorpsen en civiele partijen.

Het netwerk werkt samen aan het ontwikkelen en overdragen van kennis en vaardigheden voor internationale missies. De verschillende organisaties oefenen samen, komen bij elkaar in trainingen en delen kennis in conferenties en workshops. Jaarlijks stelt de Europese Commissie geld beschikbaar om trainingen te organiseren voor medewerkers van gendarmeriekorpsen, politiekorpsen en civiele organisaties vanuit de lidstaten van de Europese Unie. De trainingen zijn bedoeld als voorbereiding op missies.

EUPCST

Doel van het EUPCST-programma is de opbouw van politie- en civiele capaciteiten zoals interoperabiliteit (samenwerking), harmonisatie (standaardisatie) en een internationaal netwerk. Deze

capaciteiten zijn nodig om deel te nemen aan internationale crisisbeheersingsoperaties voor de Europese Unie, Verenigde Naties, Afrikaanse Unie en andere internationale organisaties. Het programma bestaat uit oefeningen, trainingen en academische kennisoverdracht. In de praktijk worden lokale mensen in hun land, dat bijvoorbeeld uit een crisis komt, ondersteund in de opbouw van hun organisatie.

Vervolg op eerdere programma's

EUPCST 2019-2022 is een vervolg op de European Union Police Forces Training (EUPFT) in 2008-2010, de European Union Police Services Training (EUPST I) in 2011-2013 en EUPST II in 2015-2018.

Bron: defensie.nl, nieuwsbericht

33 aanhoudingen bij grenscontrole

Bij een grote Duits-Nederlandse grenscontrole op woensdag 15 mei zijn 33 personen aangehouden, onder andere voor witwassen en diefstal. Ruim 10.000 personen en zeker 8.000 voertuigen, vaartuigen en treinen zijn gecontroleerd. Op de belangrijke toegangswegen van en naar Nederland, van Groningen tot Aken, moesten alle voertuigen verplicht langs de controle.

De actie werd uitgevoerd door de Koninklijke Marechaussee, Douane, Nationale Politie en de Duitse autoriteiten. Het doel van de controle is de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit, illegale migratie, mensenhandel en -smokkel, mobiel banditisme en het vergroten van de verkeersveiligheid. NPO Nieuwsuur besteedde in een uitzending aandacht aan deze controle en

aan de samenwerking tussen de Duitse Bundespolizei en de Koninklijke Marechaussee, waarbij de brigadecommandant van de Brigade Oostgrens-Midden werd geïnterviewd.

Bron: KMarMagazine 05-2019

Specialist bij uitstek

Binnen de Koninklijke Marechaussee zijn in allerlei vakgebieden functionarissen als 'deskundige' werkzaam. Sjoerd Slaaf was een van hen, deskundige op het gebied van verkeer(veiligheid). De redactie spreekt met hem over het verleden en kijkt meteen naar de huidige situatie van dit vakgebied bij de KMar. | Door: Jan Gaasbeek

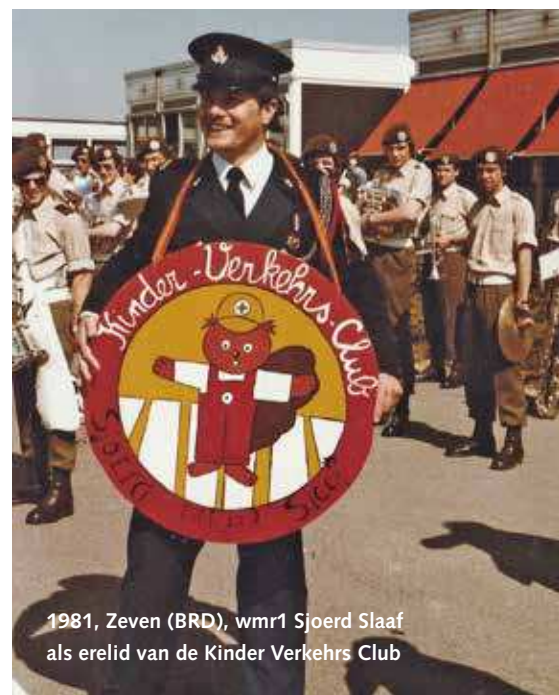
1982, Apeldoorn, ow Sjoerd Slaaf geeft verkeersinstructie

Sjoerd Slaaf begint zijn opleiding in maart 1964 bij 'het Depot' en wordt geplaatst bij de brigades Het Loo (tweemaal), Venlo en Ter Apel. Hij krijgt de smaak op het gebied van verkeer te pakken in de Bondsrepubliek Duitsland (BRD). Van 1976 tot halverwege 1981 werkt hij bij de Brigade Seedorf, waar hij na een opleiding bij de Rij- en Tractieschool (RTS) in Eindhoven als verkeersdeskundige aan het werk gaat. Sjoerd grossiert in het vergaren van eretiteln en waarderingen. In mei 1981 wordt hem het rode erekoord uitgereikt voor uiterste inzet voor de verkeersveiligheid. Daarna ontvangt hij het erelidmaatschap van de *Kinder Verkehrs Club* tijdens de overdracht van de door Sjoerd op touw gezette verkeerstuinen voor lagere scholen in Bergen en Zeven. Een multinational stelt hiervoor materiaal beschikbaar. Sjoerd: "Een maand later stonden wéér alle klassen van de lagere school en bovendien enkele militaire detachementen in rijen opgesteld op het schoolplein van de Oranje-Nassau-school in Zeven. Nu voor de toekenning aan mij van de legpenning van de Nederlandse Troepen Seedorf/Hohne/Langemannshof door commandant 41 Pantserbrigade, brigadegeneraal Brouwer." De generaal ken-

schetste Sjoerd als een bijzonder man, met veel talenten en een tomeloze inzet voor de verkeersvoorzieningen, verkeersveiligheid en verkeersongevallenpreventie ten bate van de Nederlandse gemeenschap in Zeven en Bergen. In Zeven wordt ook een speelplaats van de Oranje Nassauschool naar hem vernoemd: het 'Sjoerd Slaafplein'.

In de BRD wordt de KMar actief op het gebied van de verkeersveiligheid kort nadat in het begin van de jaren '60 militairen van KL en KLu met hun gezinnen daar permanent worden gestationeerd. Hun leerplichtige kinderen gaan onderwijs volgen aan de Nederlandse Rijkscholen, maar het verkeersonderwijs behandelt alleen de Nederlandse verkeerswetgeving. De minister van Defensie vindt het van belang dat ook de Duitse verkeersregels worden geleerd en de KMar richt nu 'verkeersteams' op, die voortvarend aan de slag gaan met verkeerseducatie in de ruimste zin van het woord. Ook de leerlingen van het voortgezet onderwijs krijgen verkeersles. In samenwerking met de *Deutsche Verkehrswacht* worden seminars gehouden waarbij kleuterleidsters worden getraind om kinderen met het verkeer vertrouwd

te maken. De KMar geeft voorlichting op ouderavonden en demonstraties met materialen die ouders kunnen gebruiken om zelf hun kinderen een veilig gedrag in het verkeer bij te brengen. De KMar weet zich bij deze activiteiten niet alleen gesteund door Veilig Verkeer Nederland en de *Deutsche Verkehrswacht*, maar ook door de *Allgemeine Deutsche Automobil-Club (ADAC)*, de *Verkehrssicherheitsrat*, en het *Jugendwerk der Deutschen Shell*. Overigens is Shell de multinational die de materialen beschikbaar stelt zoals eerder aangegeven.

1981, Zeven (BRD), wmr1 Sjoerd Slaaf als erelid van de Kinder Verkehrs Club

Sjoerd keert in juli 1981 terug in Nederland en gaat bij de Verkeersschool van het OCKMar werken, eerst als instructeur en later als hoofd Rijopleidingen. "Een van de belangrijkste taken van de KMar was het regelen en begeleiden van het militair verkeer over het Nederlandse en Europese wegennet. Deze begeleidingen werden uitgevoerd door 101 MarBat, en door motorpools en individuele motorrijders van brigades. De CVKMar was daarbij de spin in het militaire verkeersweb [Redactie: zie artikel over CVKMar in MC 2018-3]. Zowel beroeps- als dienstplichtige marechaussees werden bij de rij school in Apeldoorn opgeleid voor hun rijbewijs, het bekende gele papiertje. Voortgezette rijopleidingen vonden plaats bij de districten, 101 MarBat en het opleidingscentrum."

In september 1945 wordt in Apeldoorn de Motor-, Auto en Radioschool (MAR-SCHOOL) opgericht en beginnen vanaf begin 1946 de rijopleidingen. In de straten van Apeldoorn en omgeving gaan legergroene lesvoertuigen rijden. En wie van de oudere generatie heeft in de loop der tijd geen rijles gehad in een Ford F2 mk1, Dodge Beep, Jeep Nekaf of Willys-Overland, DAF YA 328 of op een Norton- en Matchless motor? Maar ook blauwgekleurde lesvoertuigen worden op enig moment zichtbaar.

Als geruime tijd later de Verkeersschool wordt opgericht, bestaat deze uit een staf en drie afdelingen: de afdeling Rijopleiding, de afdeling Verkeer en de afdeling Verbindingen (radioschool). Eerst vindt het verkeersonderwijs verspreid plaats over de opleidingseenheden. Dat wordt echter geconcentreerd omdat de uitgebreide materie op verkeersgebied alleen goed bij te houden en te verwerken is als instructeurs voltijds daarvoor kunnen worden ingezet. De groep specialisten die als instructeur bij de afdeling Verkeer werken, fungeert tevens als informatiebron voor het gehele Wapen.

Vanaf 1996 verandert er veel op het gebied van de rijopleidingen. De basisopleidingen gaan over naar eenheden van de KL en in Apeldoorn vinden alleen nog vervolgoopleidingen en inhaalslagen plaats. Op 1 mei 2006 komt er definitief een einde aan de rijopleidingen en is aan

1969 - Apeldoorn, ook toen verkeersongevallencijfers

foto: archief SMK

1976, Apeldoorn, overdracht nieuwe voertuigen
2e van links: aoo Arie Kreling (oud-SMC'er, † 2015)

foto: Joop Rump

het bestaan van de Verkeersschool ook een einde gekomen. Nestor van de rij school, AAT'er Arie Kreling, voorspelt deze ontwikkeling al bij de veranderingen en roept: "Dit is het begin van het einde." Hij heeft gelijk gekregen!

Opleidings- en Trainingscentrum Rijden

Voor de gehele krijgsmacht verzorgt het Opleidings- en Trainingscentrum Rijden (OTCRij) in Oirschot de rijopleidingen en bijscholingen, behalve de rijbewijsopleidingen voor de categorie A (motor) en B (auto) die bij civiele rij scholen (motorrijbewijs bij ANWB-rij scholen) worden afgenomen. De categorie C (vrachtauto) en categorie D (bus) die het KMar-personeel nodig heeft, worden ook door het OCRij verzorgd, waarvoor veelal civiele rijinstructeurs worden ingehuurd.

De vijftien KMar-rijinstructeurs die bij het OCRij werken, verzorgen de voortgezette rijopleidingen voor KMar-personeel, zoals de crossopleiding en de opleiding voor het rijden met een gepantserd personenvoertuig (andere rem- en stuur eigenschappen door hoog gewicht). Een

belangrijke ontwikkeling is de verplichting tot het driejaarlijks moeten volgen van een bijscholingsdag voor diegenen die met een politievoertuig rijden. Hierbij hebben naast het KMar-personeel van het OCRij ook personeel van OTCKMar en Landelijk Tactisch Commando (LTC) met een rijinstructiebevoegdheid een belangrijke inbreng.

Een andere belangrijke ontwikkeling in de lespakketten van de voortgezette opleidingen is het rijden met optische en geluidssignalen op de openbare weg. Er is vrijstelling gegeven van aanwezigheid van de 'dringende taak' tijdens rijopleidingen en trainingen. Het is de beste manier om leerlingen voor te bereiden op een spoedrit tussen andere auto's, fietsers en voetgangers. 'Train as you fight!' Bewoners van Eindhoven en omgeving hebben regelmatig te maken met marechausseebusjes en -motoren die met sirenes en zwaailichten door het verkeer rijden. Negen van de tien keer zijn het oefenritten van het OCRij. Al deze rijopleidingen aangevuld met de bijscholingsdag, het rijden met optische en geluidssignalen samen met de verhoogde

2016, Eindhoven, 'train as you fight'

foto: Mediacentrum Defensie | Jasper Verolme

opleidingsopdracht van het OTCKMar, trekken een zware wissel op het KMar-personeel van het OTCRij en vormen een grote uitdaging om iedereen de juiste vaardigheden en inzichten bij te brengen.

Opleidings- en Trainingscentrum Koninklijke Marechaussee

Na het opheffen van de Verkeersschool in 2006 worden de lessen verkeer bij het opleidingscentrum opgenomen in de basisopleiding voor marechaussee beveiligers en voor wachtmeester algemeen opsporingsambtenaar. Ieder opleidings-team heeft dan docenten die de lessen verkeer kunnen geven. Door de grootte van de lichten en het tekort aan verkeersdocenten heeft dit echter niet lang geduurd. In 2013 wordt besloten om de lessen verkeer te beleggen bij de Sector Vaktechnische Opleidingen binnen het team ORI (Opsporing, Rechtshandhaving en Intelligence), nu het team HOI (Handhaving, Opsporing en Intel). De verkeersdocenten van dit team geven de lessen verkeer aan nieuwe studenten, maar ook in het land om ervoor te zorgen dat men op de werkvloer volgens de huidige wetgeving werkt. Een beetje vergelijkbaar met de oude verkeersschool! Momenteel zijn zes docenten beschikbaar, bijgestaan door enkele collega's die met flo zijn. Met hun ervaring op verkeersgebied een welkome aanvulling!

Iedere KMar-medewerker krijgt in zijn opleiding de Basis KMar Vorming (BKV): een militaire vorming afgewisseld met marechaussee taakstelling. De marechaussee beveiligers worden na deze KMar-vorming gereed gemaakt voor zijn taak als beveiligers, maar krijgen ook te maken met publieke zaken zoals het verkeerregelen en verkeersincidenten. Ook de toekomstige opsporingsambtenaar krijgt hier

mee te maken en krijgt in zijn BKV-periode deze lessen, maar gaat in zijn verdere opleiding dieper in op de politietaken van de KMar, waaronder de gehele verkeerswetgeving.

Verkeersveiligheidsbeleid toen en nu

Defensie / KMar heeft in het verleden een actief beleid gekend op het gebied van verkeersveiligheid en hiervoor zijn KMar-functionarissen geplaatst geweest bij de KL en KLu. Sjoerd: "In mijn tijd was een officier van de KMar toebehoord bij de Centrale Politie Verkeers Commissie (CPVC). Het Bureau Verkeer en Verbindingen (BVV) van de Staf KMar bestond uit een kapitein en een opperwachtmeester. De kapitein was tevens (fungerend) voorzitter van de Verkeerscommissie KMar (VCKMar) die CKMar adviseerde over verkeersveiligheidsaangelegenheden binnen het Wapen. Ook participeerde hij in de Interservice Werkgroep Verkeersveiligheid (IWWV), een werkgroep van de Commissie Bedrijfsveiligheid Krijgsmacht. Deze werkgroep initieerde ook verkeersveiligheidsprojecten."

"Er werd een voorlichtingsfilm gemaakt over botspreventie om het dragen van autogordels te bevorderen. Een botsimulator werd aangeschaft om de chauffeurs aan den lijve te laten ondervinden hoe heftig een botsing voelt ook bij het rijden met een zeer geringe snelheid. Ook werd de korte speelfilm 'De Amerikanen' gemaakt, waarin door bekende Nederlandse acteurs werd gereden in een rose Cadillac en het belang van autogordels werd aangetoond. Deze film werd ook op tv uitgezonden. Tevens werden verkeersspotjes gemaakt met als onderwerpen: 'berm rijden', 'keren op de weg' en 'achteroprijden'. Door de Centrale Verkeerspost KMar (CVKMar) en BVV

werd een informatiefolder uitgegeven over colonnerijden. De KMar nam ook deel aan landelijke verkeerscampagnes en voerde overleg met verkeersorganisaties."

"Bij de KL bestond een Bureau Verkeersveiligheid waarbij een officier van de KMar was ingedeeld. De KLu had een Sectie Verkeersveiligheid waarbij een officier en ook een onderofficier van de KMar ingedeeld waren. Taken: het registreren en analyseren van ongevallen met militaire voertuigen, het uitgeven van publicaties, en het houden van voordrachten ter bevordering van de verkeersveiligheid. Ik was een aantal jaren werkzaam bij de KLu als plaatsvervangend hoofd Sectie Verkeersveiligheid en werkte ook bij de CVKMar."

In de huidige KMar-organisatie heeft verkeer niet de hoogste prioriteit. De inzet van bijvoorbeeld personeel op de luchthavens, voor het bewaken en beveiligen hebben begrijpelijk, en zeker in een tijd van personele schaarste, een hogere prioriteit. Verder hebben de invoering van de APK en indirect de opschorting van de dienstplicht de kwaliteit van privé-voertuigen op kazernes dusdanig verbeterd dat controles minder noodzakelijk zijn. De KMar zit ook niet meer aan tafel met organisaties zoals CBR, RDW en VVN.

Door Sjoerd Slaaf werd een behoorlijke bijdrage aan de verkeersveiligheid geleverd. Ook andere KMar-collega's /-specialisten waren bij eenheden in de BRD en in Nederland daar actief mee bezig. Sjoerds carrière veranderde overigens volledig, want Arbo en milieu kregen zijn interesse. In het volgende nummer van Marechaussee Contact zal daarover worden gepubliceerd. Dit artikel kwam mede tot stand door medewerking van Fred Klijndijk en functionarissen van Staf CKMar, OTCKMar en LTC. Bronnen: Militaire Spectator, Ons Wapen, Markrant, KMarMagazine en archief SMK.

Het veteranentijdschrift Checkpoint van december valt op de deurmat. Veteranen kunnen zich opgeven voor deelname aan de erecouloir op 4 mei 2019 op de Dam, digitaal vóór 10 februari bij het Veteraneninstituut. Voorheen bemiddelde SMC in de opgave van kandidaten. Hoe pakt dit uit, nu SMC buiten spel staat?

De eerste berichten zijn de afwijzingen van de oudgediende SMC'ers op de Dam onder wie Jaap Gatsma en Louis Speijers. Wel vraagt het Veteraneninstituut hen om volgend jaar weer te solliciteren. Maar ja ... kun je die motivatie dan opbrengen? Welke SMC'ers zijn dit jaar wel geselecteerd? Dit blijkt op de eerste oefendag: kolonel b.d. Ronald Dongor, luitenant-kolonel b.d. Frans Meijer en oud-marechaussee der 1e klasse Gerben Smelink van Brigade Soestdijk, nu werkzaam bij de Nationale Politie in Oost-Nederland. Gekleed in het nieuwe veteranentenuue presenteren zich ook hoofd Werving en Selectie KMar, luitenant-kolonel Frank Michorius, en oud-wachtmeester der 1e klasse Mandy Langenhuizen, die nu bij de Nationale Politie in Odijk werkt.

Oefendag

Op de oefendag in Amersfoort staan zestig personen op grootte in twee rijen, Veteranen Platform en Veteraneninstituut door elkaar heen. De blauwe 4 mei stropdas wordt uitgereikt, iedereen krijgt een tenue- en baretinspectie en de huidige exercitieregels worden nog eens uitgelegd. De situatie op de Dam is nagebouwd, dus lopen met extra aandacht voor het aanmarcheren en het oprollen van de couloir. Ieder komt

Nationale Dodenherdenking Amsterdam

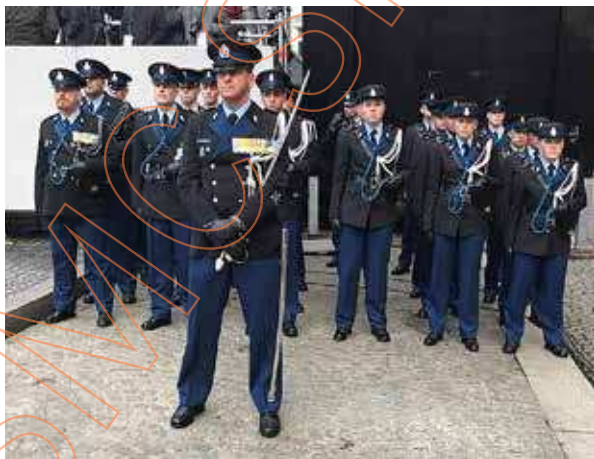
uit op een witte stip, onderling 1.81 meter van elkaar. We oefenen in lang staan en langdurig de eregroet brengen. De veteranen zullen hun plaats het dichtst bij het monument krijgen.

4 mei herdenking op de Dam

Om 14.30 uur komt de erecouloir met de andere militairen van de Dam bijeen op het complex 'Borchland' nabij het Ajax-stadion. Vooreffenen, thermo-ondergoed aantrekken (het is stervenskoud), eten en om 18.20 uur onder escorte van KMar-motorrijders met negen bussen dwars door Amsterdam naar het Damrak. Een buschauffeur is bij toeval SMC'er Martin Baas en het KMar-personeel van de erecouloir zit in zijn bus. Daar aangekomen word je gek van de toeristen die met je op de foto willen. Via de achterzijde van het Nationaal Monument marcheren we in twee rijen van vijftig personen de Dam op richting het Paleis, de actieve militairen voorop en dan de veteranen. De erecouloir staat om 19.00 uur. De erewacht en de militaire muziek zoeken hun plaats op de Dam, het

KMar-detachement aan de Rokin-zijde. Het publiek stroomt toe.

De militairen staan in de eerste rust, dus alleen vooruit kijken en niet bewegen. Ze luisteren naar de herdenkingsdienst in de Nieuwe Kerk, die om 19.30 uur is afgelopen. De koning en koningin gaan naar het Paleis en de genodigden uit de kerk lopen door de erecouloir naar hun plaats vooraan bij het monument. Er is dan veel te zien, politici en andere BN'ers maar ook SMC-penningmeester Piet van Sprang en later ook generaal-majoor Vincent Egbers als waarnemend CKMar. De erecouloir saluëert vanaf het moment dat de koning en koningin voorbijkomen tot aan het Wilhelmus, negen minuten in de houding. Bij de twee minuten stilte hoor je zelfs geen vogeltje tsjilpen. De kou wordt ondraaglijk. De kransleggingen en het defilé beginnen. Dan verschijnt op tv in close-up ook nog SMC'er Frans Meijer, tien seconden lang. Om 21.30 uur mag de erecouloir naar de warme bussen op het Damrak. Een waardige dag!

Vijandige woorden

Deel 44 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'

Door Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Voor een anti-Duitse tekst, geschreven door een marechaussee op een wachttorens in kamp Westerbork of op een dorpsweg in Zuidhorn, kennen NSB-superieuren geen enkel pardon.

Koos Trompert (20), na de Nederlandse capitulatie afgezwaaaid als dienstplichtig korporaal, verbindt zich medio oktober 1940 als marechaussee te voet bij de VIII Divisie Marechaussee. In Groningen komt hij op bij het Eskadron Groningen aan de Helperbrink waar hij ook zijn opleiding krijgt. Hierna volgen plaatsingen bij brigades in Winschoten (december 1941), Veenhuizen (maart 1942), Lemmer (september 1942) en Echten (december 1942). Echten is een post van de Brigade Lemmer. Koos heeft overigens als bijnaam 'Johnnie Troost'; met zijn mooie zang geeft hij vertroosting in deze 'donkere' tijden.

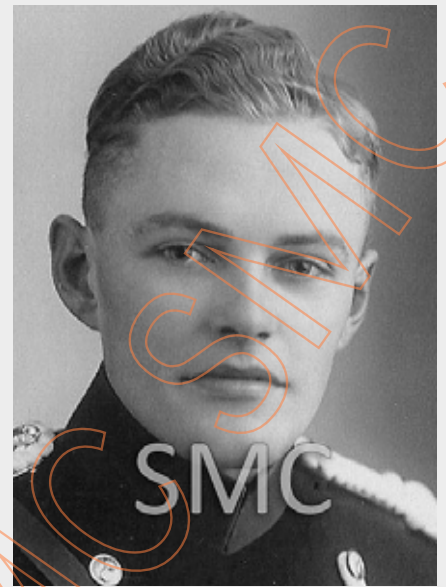
Marechaussees uit de noordelijke provincies hebben vanaf maart 1941 beurtelings dienst in het 'Centraal Vluchtelingenkamp Westerbork', sinds juli 1942 onder bestuur van de SS als het *Juden-durchgangslager* Westerbork. Vanaf januari 1943 is het Detachement Marechaussee, circa zestig man, ondergebracht in het nabij gelegen *Heidelager* en belast met de buitenbewaking van het kamp. Die bewaking werd voorheen uitgevoerd door een compagnie van het *SS-Wachbataillon Nordwest* uit Amersfoort, een eenheid ter bewaking van de internerings- en concentratiekampen in Nederland, bestaande uit Nederlandse manschappen met Duitse kaderleden. De commandant van het Detachement Marechaussee is eerste luitenant Klavers. Deze vooroorlogse wachtmeester van de Koninklijke Marechaussee, in 1942 NSB-lid geworden, heeft carrière gemaakt in dienst van de Nieuwe Orde. Vers van de officiersopleiding in Apeldoorn wordt Klavers in januari 1943 in Westerbork geplaatst.

Trompert moet in kamp Westerbork vanaf februari 1943 twee maanden wachtdienst draaien. Dat betekent de

ene week nachtdienst en dan een week dagdienst. Overdag staan de marechaussees op de wachttorens om het kamp en zolang het donker is, worden er rondes gelopen. Op wacht in toren 3 leest Trompert de ingekerfde/geschreven teksten van de bewakers van het *SS-Wachbataillon*. Achter "*SS wachtbataljon N.W. Amersfoort*" schrijft hij: "De moord met dat verraderszootje; hangen moeten ze dat tuig. Verachtelijke lakeien van de mof." Ook de tekst "*Das internationale Judentum spricht nun in Amerika*" krijgt van hem nog een aanvulling: "Een internationale rooversbende plundert thans ons Nederland."

Dit raakt bekend bij Klavers en hij rapporteert: "[...] dat de tot mijn detachement behorende marechaussee Trompert J.C., geboren te Alkmaar, 23 maart 1920, zich heeft schuldig gemaakt aan het schrijven van voor Duitsland vijandige woorden. [...] In overleg met den Heer *SS-Obersturmführer*, commandant van het Lager Westerbork, is de *Sicherheitspolizei* te Assen met het vorenstaande in kennis gesteld, op wier last de mar. Trompert in den avond van 26 maart 1943 te omstreeks 21.45 uur naar het Huis van Bewaring te Assen is overgebracht en aldaar opgesloten." Op 13 april wordt hij verplaatst naar het *schutzhaftlager* in kamp Vught en een jaar later, op 5 april 1944, naar kamp Amersfoort.

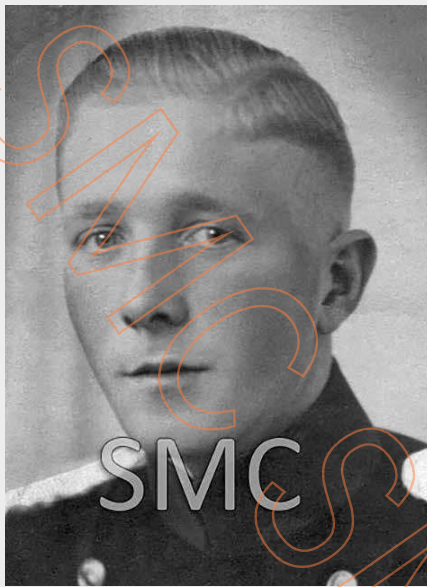
Op 11 oktober 1944 moet Koos met een treintransport van circa 1400 gevangenen naar concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg. Veel van deze gevangenen worden enkele dagen later overgebracht naar *arbeitslager* voor het graven van tankgrachten. Deze grachten maken deel uit van de *Friesenwall*: een verdedigingslinie van antitankgrachten en versterkingen in het Noord-Duitse kustgebied van de Nederlandse tot de Deen-

Jacobus Cornelis Trompert wordt op 28 maart 1920 in Alkmaar geboren. Koos groeit daar op in een rooms-katholiek gezin met vier kinderen waar vader de kost verdient als arbeider. Na drie jaar ambachtschool gaat hij aan de slag als machinebankwerker, maar blijft ook 's avonds lessen op de ambachtschool volgen.

Het Nederlandse leger is al twee maanden gemobiliseerd wanneer Koos als dienstplichtige op 23 oktober 1939 wordt ingelijfd bij 21 Regiment Infanterie. De bataljons van dit regiment zijn al in hun oorlogskwartieren. Koos komt op bij 21 Depotbataljon in kamp Schoorl, een nieuw barakkenkamp in de Schoorlse duinen. Hij is bestemd voor de opleiding tot onderofficier en gaat na twee maanden naar de kaderopleiding bij 5 Depotbataljon. Inmiddels bevordert tot dienstplichtig korporaal keert hij op 1 april weer terug bij zijn eenheid. Tijdens de Duitse inval heeft 21 Depotbataljon niet aan gevechtshandelingen deelgenomen. Een bevordering tot sergeant is er niet meer van gekomen. Korporaal Trompert gaat per 15 juli 1940 met groot verlof.

se kust. Velen bezwijken tijdens het moordende werk en de mishandelingen. Koos komt uiteindelijk terecht in *arbeitslager* Meppen-Versen. Vanaf 16 november zijn circa 2500 Neuengamme-gevangenen naar het Emsland gebracht en verdeeld over de kampen Meppen-Versen en Meppen-Dalum. In Versen zijn ze ondergebracht in een voormalig krijgsgevangenenkamp, vlakbij de Nederlands-Duitse grens. De SS ontruimt beide kampen en vanaf 22 maart 1945 worden de *marschfähigen* te voet via Cloppenburg en Bremen teruggedreven naar het hoofdkamp Neuengamme. Vijftig gevangenen zijn tijdens deze negen dagen durende voettocht omgekomen, waaronder op 26 maart ook Koos. Van Jacobus Cornelis Trompert is geen graf bekend.

Geert Walda wordt op 4 april 1920 geboren in het Friese dorpje Wieuwerd, zoon van een kaasmaker. Medio 1924 verhuizen ze naar Koudum, waar vader werk vindt in de zuivel-fabriek. Daar groeit Geert samen met zijn oudere broer en zusje op. Geert volgt drie jaar de ulo en gaat dan werken als boerenknecht.

Voor zijn dienstplicht wordt Geert op 23 oktober 1939 ingelijfd bij 9 Regiment Infanterie. Maar Nederland heeft zijn leger in augustus 1939 gemobiliseerd en de rekruten gaan nu naar de depotbataljons in het westen van het land. Geert naar 9 Depotbataljon in Alkmaar en begint in januari met de sergeant-opleiding bij 1 Depotbataljon. Als dienstplichtig korporaal keert hij op 1 april weer terug bij zijn eenheid, die sinds 22 januari huist in Steenwijk. Vlak voor de Duitse inval krijgt 9 Depotbataljon op 7 mei opdracht terug te keren naar Alkmaar, maar twee compagnieën krijgen eerst nog bewakingstaken in Friesland. 9 Depotbataljon heeft verder niet aan gevechtshandelingen deelgenomen. Korporaal Walda gaat per 15 juli 1940 met groot verlof.

Geert Walda (20) verbindt zich medio oktober 1940, drie maanden na zijn afzwaaien als dienstplichtig korporaal, als marechaussee te voet bij de VIII Divisie Marechaussee. Hij komt op bij het Eskadron Groningen aan de Helperbrink in Groningen, waar hij in opleiding wordt genomen. In juni 1941 wordt hij geplaatst bij Brigade Warffum en daarna bij brigades in Norg, Bolsward en eind september 1942 in Zuidhorn.

De brigadecommandant in Zuidhorn is opperwachtmeester Huijting. Hij komt openlijk uit voor zijn anti-Duitse en anti-NSB houding en wordt hiervoor begin februari 1943 geschorst en per 13 maart ontslagen. Zijn opvolger is de NSB'er Rutgers. Deze voormalige gemeente-

veldwachter wordt na een cursus aan de Politieofficiersschool per 1 januari 1943 bevorderd tot adjudant der Marechaussee. Bij de reorganisatie per 1 maart 1943 wordt hij aangesteld als onderluitenant der Staatspolitie in de functie van commandant Groep Zuidhorn.

Bij Rutgers' aantreden in Zuidhorn ziet hij dat op de weg voor de marechaussee-kazerne de woorden "MUSSERT of MOSKOU of WILHELMINA" staan gekalkt. Duidelijk zichtbaar is dat 'of Wilhelmina' daar door anderen is bijgevoegd, maar hij weet dan nog niets over de betrokkenheid van politiepersoneel. Wanneer de marechaussees Geert Walda en Jan Deddens tijdens een nachtronde zien dat op verschillende wegen in Zuidhorn de NSB-leus 'Mussert of Moskou' is geschilderd, besluiten ze daar iets aan te doen. Deddens: "Walda en ik hebben daaronder geschilderd de woorden 'Of Wilhelmina'." Kort daarop wordt Deddens overgeplaatst naar Grijpskerk.

Rutgers krijgt – naar eigen zeggen – opdracht van zijn gewestcommandant, majoor De Boer (NSB), om onderzoek te doen naar die toevoeging 'of Wilhelmina'. Bennema, de NSB-leider in Zuidhorn, denkt dat dit het werk moet zijn van politiemannen, want die mogen 's nachts op straat zijn. Rutgers hoort van Bennema de datum van de kalkactie en dan blijkt uit de dienstagenda dat Walda en Deddens de daders kunnen zijn. Inmiddels is op 12 maart in Grootegast wegens weigering om Joden op te pakken bijna de hele marechausseegroep (inclusief Deddens) gearresteerd en afgevoerd naar kamp Vught.

Op 15 of 16 maart wordt Walda door Rutgers gehoord, welk gesprek door Huijting wordt afgeluisterd. Rutgers wendt valselijk voor dat hij in zijn verlof-weekend Deddens in Vught heeft gehoord en dat Deddens een bekentenis heeft afgelegd. Nu bekend Walda dat hij samen met Deddens de aanvullende tekst op de wegen heeft gezet. Na overleg met majoor De Boer wordt Walda overgebracht naar de marechaussee-kazerne in Groningen en later op last van de *Sicherheitspolizei* vastgezet in het Huis van Bewaring. Op 30 maart 1943 volgt transport naar kamp Vught.

In Vught op het avondappèl van 7 april 1944 moeten de *polizisten* uittreden. 35 man waaronder Geert Walda worden naar de gevangenis, de 'Bunker' afgemarcheerd. Dit als collectieve straf voor de ontsnapping van marechaussee Smits de vorige dag uit het kampziekenhuisje. Dat kan hij volgens de kampleiding nooit alleen hebben gedaan. Na acht weken vol ontbering mogen de mannen weer terug naar de barakken.

Bij nadering van de geallieerden wordt kamp Vught op 5 en 6 september 1944 ontruimd. Geert wordt met vele anderen op de 5e naar de trein gevoerd. Na drie dagen in goederenwagons komen ze aan in concentratiekamp Sachsenhausen bij Oranienburg. De volgende dag lopen ze acht kilometer naar het *Heinkellager* in Germendorf: een quarantainekamp in een vliegtuighal. Regelmatig vertrekken transporten naar allerlei *arbeitslager*; de resterende mannen lopen begin oktober weer terug naar Sachsenhausen.

Geert arriveert op 16 oktober met een groot transport in concentratiekamp Neuengamme. Velen van hen worden kort daarop weer weggevoerd naar diverse *arbeitslager*. Van Geert Walda is slechts bekend dat hij in maart 1945 in het *schönungsblock* ligt en bij een selectie voor een transport op 27 maart met een verlamming door trombose achterblijft. In 1951 wordt administratief bepaald: "het overlijden van betrokkene te stellen op 7 april 1945 in Hamburg-Neuengamme (de dag voor de evacuatie van Neuengamme naar Sandbostel)."

Jan Deddens wordt op 15 maart 1944 vanuit kamp Vught naar de Waterlookazerne in Amersfoort overgebracht en op 3 april – na een kort verlof thuis – in krijgsgevangenschap gevoerd.

Klavers, per 1 maart 1943 opperluitenant der Staatspolitie, wordt in april 1943 geplaatst als commandant van de Afdeling Zuidhorn. Op 22 september 1943 wordt hij geliquideerd door de ondergedoken marechaussees Van der Heide en Homoet [zie MC 2018-6, artikel 'Postadres Turfsingel']. Onderluitenant Rutgers is in 1950 in meerdere aanklachten waaronder die aangaande Walda veroordeeld tot vijftien jaar gevangenisstraf (met aftrek).

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marchaussee4045@gmail.com.

Verhalen worden groter en stoerder

1975/1976, kaartlees oefening, Peter Boon (rechts boven)

In april 1975 valt bij Peter Boon de 'oproeping ter inlijving' in de bus. Hij moet zich 7 mei melden in Apeldoorn op de Koning Willem III-kazerne. Tjonge, wat kwam dit bericht verdraaid beroerd uit. Een eerstejaars student Duitse taal- en letterkunde aan de universiteit Groningen wil niets liever dan zijn studie voortzetten. Door zijn tragsgewijze schooltijd (mulo, havo, atheneum) wordt hij alsnog 'tussentijds' opgeroepen. Langzaam dringt de ernst van de zaak door: hij moet zijn studie stopzetten en bovendien ook afscheid nemen van zijn lange haren. Het leger kende vrije haardracht, maar daar was binnen de Koninklijke Marechaussee geen sprake van. Met pijn in het hart gaat Peter naar de kapper. | Door: Martin Aalbers

Op het station van Groningen neemt hij afscheid van zijn vriendin Rita. Na overstappen in Zwolle en Deventer komt het station van Apeldoorn in zicht. Een oom van Peter, werkzaam bij de Koninklijke Marechaussee, heeft hem aangespoord om bij de keuring zijn voorkeur voor de marechaussee kenbaar te maken. Maar zijn eerste kennismaking met de marechaussee is beslist geen liefde op het eerste gezicht. Met een vriendelijkheid, die hij de komende tijd node zal gaan missen, wordt hij met een aantal lotgenoten naar de gereedstaande drietonner gedirigeerd en gaat het richting kazerne: dé Koning Willem III-kazerne. Eenmaal door de poort is het alsof de echte wereld niet meer bestaat. Op de universiteit behoort een vragende en onderzoekende houding tot de grondhouding. Daar is ruimte voor open discussies, veelal op

basis van een veronderstelde gelijkwaardigheid. Hoe anders is het hier binnen de poort. Van een open discussie is geen sprake en van gelijkwaardigheid al helemaal niet. Hier wordt geen prijs gesteld op wat jij ervan vindt. Nee, hier geldt de macht van de zilveren strepen, waarbij de woorden van de opper als 'opperste' waarheid gelden.

"Hé, jij daar, als je wilt blijven, ga je nú naar de kapper!" zijn de eerste woorden die een wachtmeester hem toeroept. Hoezo naar de kapper? Er zit immers geen haar meer op mijn hoofd! Wil ik dit wel of toch maar kiezen voor de infanterie? Hij geeft 'ze' – en met die 'ze' bedoelt hij de vertegenwoordigers van het systeem die hem verhinderen om zijn studie af te maken – in eerste aanleg het voordeel van de twijfel in de zin van 'ik

ben er nu toch, dus laat ik het spel maar meespelen.'

Een wachtmeester vertelt de groep, dat niet iedereen de opleiding met succes afrondt en zijn parate diensttijd als marechaussee ingaat. Direct vindt bij Peter een omslag in zijn denken plaats. "Ja, dan gebeurt er toch wel iets met je." Koste wat het kost wil hij niet degene zijn die gaat afvallen. Hij is verre van fanatiek, desondanks maakt de competitieve drang in hem elke dag meer adrenaline aan. En naast het motto van Het Wapen 'zonder vrees en zonder blaam' heeft hij zijn eigen motto: "Mij krijgen ze er niet onder, ik ga er voor." De bekroning komt na zes maanden, de opleiding zit er op en de parate tijd gaat beginnen. In zijn belevening maakt de helft van lichte 75-3 de opleiding niet af. Maar zoals Peter aan-

geeft, kan dat achteraf een zekere mate van grootspraak zijn.

41 Maresk

Peter wordt geplaatst bij 41 Maresk in Harderwijk als chauffeur/pd'er (politie-dienst). Een mooie tijd met veel colonnebegeleiding. Na een aantal maanden ziet hij een vacature voor op kantoor in zijn legeringsgebouw. Hij solliciteert en krijgt een gesprek met adjudant-onderofficier J. Bartelds. De ietwat nors overkomende Drent van het type 'ruwe bolster, blanke pit' legt uit dat op zijn bureau strafbare feiten administratief worden afgewikkeld. Voor hem is typevaardigheid belangrijk, want Peter moet voor een deel handgeschreven processen-verbaal typen. Af en toe zal hij ook brieven moeten typen voor de eskadronscommandant, kapitein P.K.J. Lambrechtse. Opmerkelijk dat hij na al die jaren zijn initialen nog herinnert!

De nieuwe job biedt zeker voordelen: vaste werktijden, een tweepersoonskamer en ... overdag ook tijd voor hemzelf. Dat komt goed uit omdat hij een schriftelijke cursus is begonnen die aansluit bij zijn studie. Dit zijn emolumenten waar hij simpelweg geen 'nee' tegen kan zeggen. Kort erna wordt Peter gevraagd om barcommissaris te worden. Zo vraagt hij elke dag aan de jongens van de bar of alle voorbereidingen voor de koffie- en theepauzes zijn getroffen en vooral, of het 'natje en droogje' voor de avond is geregeld.

Op oefening

Spectaculair is zijn tijd op kantoor zeker niet. Maar het bloed kruipt waar het niet kan gaan. Als er sprake is van een grote oefening of van een mooie colonnebegeleiding, dan klopt Peter aan bij opperwachtmeester B. Straatsma. In de ogen van Peter straalt deze opper een alleszins acceptabele vorm van sympathieke recalcitrantie uit. Bovendien heeft hij warme banden met beider thuisland, het 'Hoge Noorden'. De opper krijgt het vaak voor elkaar dat Peter mee kan op oefening. Met groot plezier kijkt hij terug op onder meer een onvergetelijke oefening samen met opper Straatsma in Duitsland. Straatsma is iemand met een groot organisatievermogen en een praktische benadering van complexere problemen. Dit

type mensen vormt de ruggengraat van de parate eenheden.

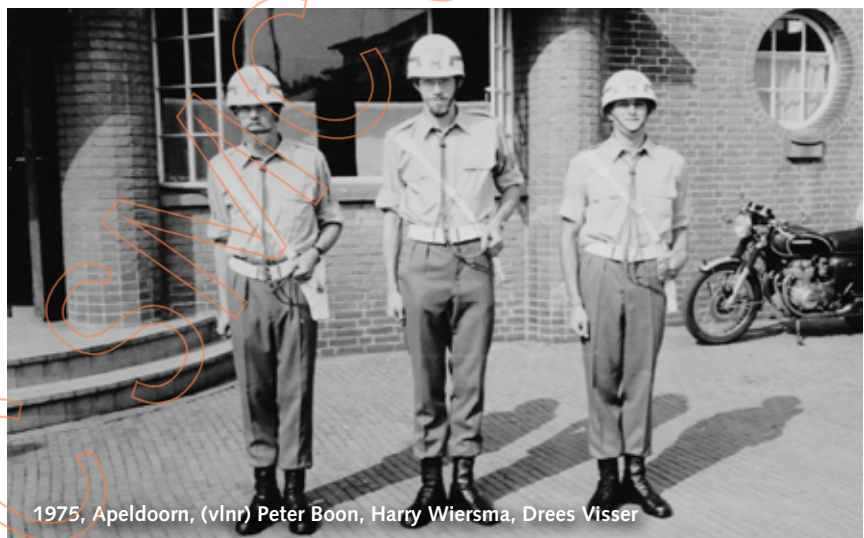
Begin december 1975 moet het eskadron paraat staan, maar het waarom wordt niet verteld. Naderhand wordt duidelijk dat gewapende Molukse jongeren het Indonesisch consulaat in Amsterdam zijn binnengerend. Er is een gijzeling gaande. Het enige wat Peter tijdens de consignatie daadwerkelijk heeft gedaan, is het testen hoe snel het eskadron met de voertuigen de kazerne zou kunnen verlaten. Als het verhaal van de gijzeling, de consignatie en de oefeningen ter sprake komt, zeker als het verteld wordt aan derden, krijgt het in de beleving achteraf ongekende proporties.

Burgermaatschappij

Op enig moment sta je weer in de bur-

germaatschappij. Veel tijd om na te denken over deze verandering heeft Peter niet. Het oppakken van zijn studie eist alle aandacht op en de tijd als dienstplichtig marechaussee verdwijnt al heel snel naar de achtergrond. Hij heeft maar één doel en dat is zijn studie afmaken. En dat lukt.

Zijn eerste baan is docent in het voortgezet onderwijs. Snel erna maakt hij de overstap naar het hbo waar hij onder andere studiebegeleider en vervolgens stafdocent wordt. In het kader van de opkomende internationalisering geeft Peter zeven jaar lang twee dagen in de week les aan de Hochschule in Bremen (D) en begeleidt er stagiaires. Prachtige tijden, tijden waarin zijn diensttijd bij de KMar verder weg lijkt dan ooit.

1975, Apeldoorn, (vlnr) Peter Boon, Harry Wiersma, Drees Visser

1975/1976, op oefening, Peter Boon (in het midden)

Sterke verhalen

Na verloop van tijd – en dat zal ongeveer zijn toen hij een jaar of veertig werd – borrelt zijn diensttijd alsnog op. Als vrienden op bezoek komen, wordt er steeds vaker over de diensttijd gesproken, waarbij zich vaak een omgekeerde evenredigheid voordoet: naarmate de flessen leger raken, worden de verhalen steeds voller. Peter doet volop mee. Met steeds meer een gevoel van trots vertelt hij over zijn diensttijd bij de KMar. En deze trots neemt alleen maar toe als hij bij zijn vrienden een zekere mate van jaloezie constateert.

Zo wordt het uitwisselen van belevenissen van elkaars diensttijd bij een vriendenbezoek een vast onderdeel en ieders verhaal lijkt bij een volgende ontmoeting aan spanning en intensiteit toe te nemen, óók die van Peter. Op enig moment worden de verhalen zo opgeklapt dat het net lijkt of Peter lid is geweest van een soort bijstandseenheid. Tjonge, wat is zijn diensttijd uitdagend geweest, een tijd waarin er mentaal en fysiek bijna het bovenmenselijke gevraagd werd. In de overlevering overstijgt de opleiding tot dienstplichtig marechaussee het niveau van dat van de mariniers: bij de marechaussee, dáár wordt je pas een 'echte man'.

En anno 2019 is er feitelijk nog niet veel veranderd. De sterke verhalen worden echter niet alleen gedeeld met vrienden, maar nu ook met de kleinkinderen. Zijn jongste kleinzoon is amper drie (!) jaar

oud als hij de woorden Koninklijke Marechaussee al vrij redelijk kan uitspreken. En als opa zijn vest draagt, dat hij via het Fonds Sociale Zorg heeft gekocht, wijst de kleine vol trots op het embleem en spreekt met een zekere vermeende achting de woorden 'Konilukke Majesoosee' uit.

SMC

Door de hernieuwde beleving van zijn diensttijd wordt hij begunstiger van de Stichting Marechaussee Contact. Als de postbode 'Marechaussee Contact' bezorgt, legt hij alles ter zijde en leest met een ongekennde gretigheid het tijdschrift in één ruk uit. Hij geniet vooral van de bijdragen die af en toe geplaatst worden van en over reserve-(onder)officieren. Met de inzet van reservisten doet de KMar zijns inziens zeer zeker zijn voordeel. Niet alleen worden kennis en talenten gebruikt, ook wordt als het ware de buitenwereld binnengehaald. Volgens Peter voorkomt dit laatste, dat de KMar een volledig in zich gesloten organisatie wordt die helemaal los staat van de maatschappij, de maatschappij waarvoor en waarbinnen zij juist een dienende en beschermende taak heeft.

Spijt en liefde

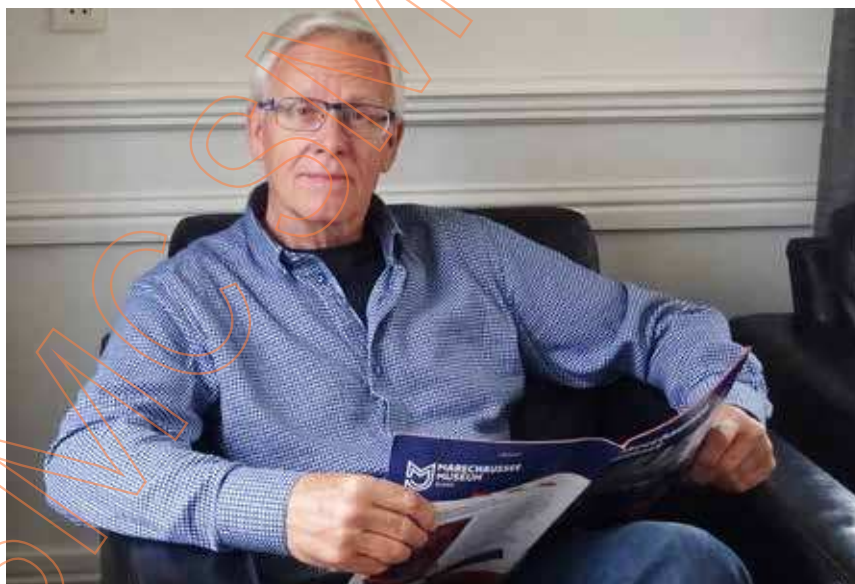
Soms heeft Peter er weleens spijt van dat hij tijdens de keuring op de vraag of hij eventueel bereid was een officiersopleiding te volgen met een onverbiddelijk 'nee' heeft geantwoord. Een officiersop-

1975/1976, op oefening, Peter Boon (rechts)

leiding volgen betekende voor hem immers twee maanden langer in dienst en dat zou zijn studie nog meer onder druk hebben gezet. Mogelijk was hij in 1975 niet geselecteerd of was hij afgevalen tijdens de ARO-opleiding. Maar... zo dagdroomt hij verder als een 65-jarige die blijkbaar in de fase zit dat hij achteraf zijn leven wil herinrichten: "Stel dat ik wel geselecteerd was en als kornet geplaatst was bij de KMar, zou ik dan een nóg mooiere tijd hebben gehad?"

Ondanks dat Peter met een relativerende Grunniger nuchterheid heel goed beseft dat zaken achteraf vaak mooier ingekleurd worden dan ze in de werkelijkheid ooit waren, denkt hij weleens weemoedig: 'Kon ik het nog maar een keer overdoen!' Hoe dan ook, met het onderdeel waar hij zich in mei 1975 moest melden, was het beslist geen liefde op het eerste gezicht. Echter, in de loop van de tijd is hij wel gaan houden van Het Wapen dat, aldus Peter: "Zeker vandaag de dag, dankzij de inzet van goed opgeleide en gemotiveerde mannen en vrouwen, die op vele fronten een belangrijke bijdrage levert aan het veilige Nederland dat wij met ons allen willen zijn."

Peter Boon, geboren in Ten Boer en van lichte 75-3, is na zijn diensttijd onder meer docent, rector, lid centrale directie van zes scholen voor voortgezet onderwijs, wethouder en een half jaar fungerend locoburgemeester geweest. Tegenwoordig verricht hij vrijwilligerswerkzaamheden, waarbij de politiek en onderwijs terugkerende onderdelen zijn. Tot voor kort was hij in het kader van een gemeentelijke herindeling interim-voorzitter van de CDA-afdeling Groningen-Haren-Ten Boer en daarnaast lid van de Raad van Toezicht van twee onderwijsinstellingen. Zijn vriendin Rita werd in 1980 zijn vrouw en volgend jaar zijn ze veertig jaar getrouwd. Samen hebben zij een zoon, een dochter en drie kleinzonen.

Reservist zijn bij de Koninklijke Marechaussee doe je in principe naast je burgerbaan. Wat is dat dan voor werk? En hoe zijn de contacten met de KMar tot stand gekomen? Deze keer een gesprek met eerste luitenant Gerrit Willigenburg die als reservist werkzaam is als medewerker bureau Opsporing bij het Landelijk Tactisch Commando (LTC).

Gerrit is een enthousiaste collega die al een hele carrière in het (militaire) politievak achter de rug heeft. Een vraagbaak voor velen door zijn kennis die hij binnen en buiten Defensie heeft opgedaan en daarom ook zeer welkom als reservist bij het LTC waar hij nu sinds enkele maanden werkt.

Na zijn middelbare school begon Gerrit als burger bij een werkplaats van de Koninklijke Landmacht in Leusden, maar zocht na enkele jaren meer uitdaging. Na een sollicitatieprocedure bij de KMar kon hij in 2001 starten met de wachmeesteropleiding bij het OTC-KMar. Met een BBT-contract op zak is hij vervolgens aan de slag gegaan op Schiphol waar hij met veel aspecten van de KMar-taken in aanraking kwam, maar ook met een zeer trieste gebeurtenis: de brand van 27 oktober 2005 in het cellencomplex op Schiphol-Oost.

In 2006 liep Gerrits contract ten einde waarna hij ging werken bij de douane in Rotterdam. Daar hield hij zich bezig met ladinganalyse, zoals opsporing van verdovende middelen en onderwijl ging hij 'HBO Rechten' studeren. Dat bracht hem naar de Politie Rotterdam, waar hij aan de slag ging bij het Vastgoed Fraudeteam en vervolgens naar Politie Midden-Nederland bij het financieel-economisch researchteam bezig met onderzoeken naar onder andere witwassen en criminele organisaties. Maar het studeren was nog niet afgelopen, want Gerrit begon in deeltijd met de mastervariant rechten aan de universiteit. En dat gaat heel voorspoedig want hij is inmiddels in de scriptiefase beland en zal naar verwachting zijn studie binnen enkele maanden afmaken en mag zich dan 'meester in de rechten' noemen.

In gesprek met Gerrit Willigenburg

2015, Geert Willigenburg

Gedurende zijn hele carrière is Gerrit altijd reservist bij de KMar gebleven en draaide zijn diensten meestal bij de Brigade Utrecht. En voor het behouden van zijn IBT-certificering (Integrale BeroepsvaardigheidsTraining) moest hij tweemaal aan de bak zowel bij de Nationale Politie als bij de KMar. Nu is hij op basis van een IIR-overeenkomst (zie kader) werkzaam bij het LTC en voor de duur van de functie tijdelijk bevorderd tot eerste luitenant. Al zijn kennis en ervaring gaat hij inzetten om de kennis van specialistische opsporing binnen de KMar te vergroten en om nieuwe (politie)wetgeving voor de KMar te vertalen naar de operationele praktijk. Denk daarbij aan het vaststel-

len van het juridische kader bij het aantreffen van geldkoeriers of hoe om te gaan met civiele drones die boven militair terrein vliegen. Gerrit: "Ik ben een echte praktijkman. Ik heb veel geleerd door het gewoon te doen, maar mijn wachmeesterdiploma gaf mij daarbij toch wel een erg goede basis!"

Een reservist met een IIR-overeenkomst. Wat is dat?

Een reservist is een militair ambtenaar aangesteld bij het reservepersoneel. De reservist is niet doorlopend in werkelijke dienst. Reservisten vullen de capaciteit van beroepsmilitairen aan tijdens piekmomenten of hebben een specifieke taak die in deeltijd kan worden uitgevoerd. Een reservist draagt met civiele en militaire expertise, competenties en relatienetwerken bij aan de inzetgereedheid van Defensie. Indien de inzet langduriger wordt, kan een reservist worden aangesteld op basis van een IIR-overeenkomst ('Individuele Inzet Reservisten'). De reservist komt dan in tijdelijke dienst voor de duur zoals in de overeenkomst is afgesproken.

Indien er sprake is van een inzet van meer dan 24 uur per week gedurende minimaal drie maanden kan een werkgever aanspraak maken op een werkgeverstegemoetkoming. Deze bijdrage is bedoeld voor de werkgever om in de eventuele (meer) kosten te kunnen voorzien zolang de reservist de werkzaamheden bij Defensie vervult.

Mijn tijd in Nederlands-Indië

Zomer 1945, de oorlog was voorbij, dat dacht het merendeel van de Nederlandse bevolking. Maar voor ongeveer 120.000 Nederlanders was dat niet het geval. Er volgden voor hen nog twee tot drie zware jaren als militair in de Indische Archipel.

Deel 3 | Door: Jan Bakker

Tjiteureup (vervolg)

Het was middernacht. Onder een luid geroep en geschreeuw kwam een groepje dorpelingen onze veranda oprennen. Het bleken mannen van een nabijgelegen desa te zijn. Onder hen was ook een huilende vrouw, de vrouw van de loerah, het hoofd van het dorp. Wat was er gebeurd? Terwijl de loerah en zijn vrouw lagen te slapen, waren er twee of drie waarschijnlijk gewapende mannen hun huis binnengekomen. Ze riepen dat ze wraak wilden nemen. De vrouw wist het huis uit te komen en rende naar de burens om hulp te halen. Maar toen klonken er schoten en men durfde het huis niet meer in te gaan en besloot vervolgens naar ons toe te rennen. Het moest ongeveer 15 minuten geleden gebeurd zijn. Zo ver lag ons detachement, in looppas gerekend, van het huis van de loerah.

Enige minuten later zat ik met een paar collega's, de vrouw van de loerah en haar burens in onze jeeps, onderweg naar haar huis, dat gelukkig bereikbaar was met een jeep. We stopten een eindje voor de woning en naderden het huisje behoedzaam. Het was er doodstil en donker, maar onze twee lantarens gaven genoeg licht om te zien dat er buiten om het huis

niets bijzonders was waar te nemen. Nu voorzichtig naar binnen. De nog steeds snikkende vrouw mocht ons volgen, maar de burens moesten buiten blijven. Het was een woning met twee vertrekken. De eerste ruimte was, op wat gereedschap na, totaal leeg. In het tweede vertrek stond alleen een groot tempat tidur, een bamboe bed, en verder niets en niemand. Maar plotseling slaakte de vrouw een gil. Wij schenen haar met een lantaren bij en zagen voor haar op de grond bloeddruppels neerkomen. We keken naar boven en zagen een doorzakend bilikken plafond met een groter wordende bloedvlek. De loerah was kennelijk naar het zoldertje gevlucht en moet door het plafond heen doodgeschoten zijn. Met behulp van de burens hebben we het lijk naar beneden gekregen. Verder konden we de vrouw op dat moment niet helpen.

Voor de infanterie werd in Tjiteureup een nieuwe tangsi gebouwd. De officiële opening van dit 'Marijke-kamp' zoals het nu werd genoemd was op zaterdag 14 maart 1947 en geschiedde door generaal-majoor Dürst Britt, de commandant van de 7 December Divisie. Voor deze gelegenheid moesten we weer even in

het witte tuig. In het dagblad van Batavia stond van deze gebeurtenis een verslag en een foto, waarop militairen en schoolkinderen te zien waren. In de tekst eronder stond onder andere: schoolkinderen van Tjiteureup besloten de plechtigheid met het zingen van het 'Wilhelmus' gevolgd door 'Wij willen

Toen Jan Bakker 75 jaar was geworden, had hij tijd genoeg om zijn verleden aan het papier toe te vertrouwen. In zijn in 2003 uitgekomen boek 'Jan H. Bakker' beschrijft hij ook de drie jaar die hij bij het Korps Militaire Politie/KMar in het voormalig Nederlands-Indië heeft gediend.

De redactie heeft van hem toestemming gekregen om dat deel van zijn boek in Marechaussee Contact op te nemen. In zes afleveringen maken wij u deelgenoot van zijn belevenissen op de buitenposten in toen dat deel van ons Koninkrijk. Veel oud-Indiëgangers zullen hetzelfde hebben meegemaakt en daar zelden over hebben gesproken. Met deze artikelen hopen wij ook hun familieleden meer achtergrondinformatie te geven.

Deel 1 handelt over de opleiding en de bootreis naar Nederlands-Indië en deel 2 over de eerste ervaringen in de tropen. In deze aflevering beschrijft Jan zijn belevenissen in 1947 in Tjiteureup en zijn deelname aan de Eerste Positionele Actie.

Holland houden'. Het waren schoolkinderen die geen woord Nederlands konden spreken.

En zo verstreek mijn verblijf in Tjiteureup maand na maand. Verveling kwam niet voor, maar toch ging de tijd niet vlug genoeg. Elke dag op de motor naar Buitenzorg voor het halen en brengen van inlichtingenrapporten en voor kleine boodschappen. Een verschrikkelijk slechte weg, vooral in de natte moesson was niet te zien of je door een ondiepe plas reed

of dat het een kuil van enkele tientallen centimeters was. En zo'n gat heeft mij de das omgedaan, ik reed er in en kwam met mijn staartbeen terecht op de rand van mijn bagagedrager. Als een bliksemflits schoot een felle pijn door mijn rug. Na een paar minuten langs de kant van de weg gezeten te hebben, stapte ik weer op de motor en reed kalm naar het detachement. Daar heb ik maar een aspirientje met het gebruikelijke glas thee genomen. De ergste pijn was verdwenen, maar ik ben nooit meer alle pijn kwijt geraakt.

Ons werk bestond veel uit patrouilles rijden. Op de foto, een veel voorkomende versperring tijdens zo'n patrouille in een rubberbos. Rechts infanteriekapitein Boltjes, die later bij een actie sneuvelde. In elke woning stonden altijd kannen met thee, de drank die de hele dag door gedronken werd. Ongekookt water was niet vertrouwd, maar we moesten in de tropen wel veel drinken. Je gezondheid was iets waar je zelf op moest letten, regelmatig zouttabletten en anti-malaria-pillen innemen. Om de drie of vier maanden kwam de militaire arts en kreeg je een spuit tegen weet ik veel. Hij nam een grote spuit, deed daar een lading voor vier personen in en naast elkaar staande, kreeg je een kwart van de inhoud van de spuit in je bil. De dokter, in Nederland was hij huisarts in de buurt van Rotterdam, vond zijn job hier erg interessant. Hij zei: "Ik doe hier een fantastische ervaring op, door onder moeilijke omstandigheden noodoperaties te moeten doen, die ik in Nederland niet zelf gedaan zou hebben." Dat al die spuiten nodig waren, bleek toen de Geneeskundige Dienst in de tuin van een huis, circa 50 meter van ons detachement, een bord plaatste met opschrift: 'Verboden toegang. Pokken besmet.' Een van onze taken was het om te controleren dat iedereen om 6 uur 's avonds de mouwen naar beneden had. Als het donker was, kwamen de malariamuskieten te voorschijn en staken in alles wat bloot was.

Onze dokter vond een knobbel onder mijn linkeroor verdacht en stuurde mij naar het Militair Hospitaal II in Batavia. Twee dagen later werd ik geopereerd, het werd plaatselijk verdoofd. Tijdens de operatie heerste er een hittegolf in Bata-

Elke dag op de motor naar Buitenzorg

Een veel voorkomende versperring
links: mar2 Jan Bakker; rechts: kapitein (3-1 RI) Johannes Boltjes (Bronzen Leeuw, † 4-12-1948)

via, een Indonesische verpleegster viel zelfs flauw van de warmte. De chirurg vertelde dat het een niet-kwaadaardige tumor parotis was, een tumor aan de oorspeekselklier. Het was een groot litteken geworden, precies langs de rand van de kaak en daardoor haast onzichtbaar. Later heb ik vaak van doktoren moeten horen, dat het een mooie snee was. Na de operatie moest ik nog een week blijven, zonder afleiding en zonder lectuur, alleen met een karaf met ijswater naast mij en die moest om de zoveel tijd gelegeerd zijn. Maar gelukkig kwam er iemand bij mijn bed met een stapel tijdschriften onder zijn arm. Het einde van de verveling leek in zicht, hij bleek veldprediker te zijn. Hij ging op de rand van mijn bed zitten en legde de tijdschriften voor mij neer. Na de geijkte vraag naar mijn gezondheid, vroeg hij van welk geloof ik was. Mijn antwoord luidde, dat

ik nog in de grondverf zat en nog alle kanten op kon. Dat antwoord zinde hem kennelijk niet. Hij nam de tijdschriften weer mee onder zijn arm en zonder een woord te zeggen, ging hij verder. Hij was geen goede prediker. Terug op het detachement kreeg ik twee dagen verlof die ik door mocht brengen in het verlofcentrum 'De Rustende Strijder' in Bandung. Dat was heerlijk, twee nachten slapen onder een laken en een dunne deken in een stad met een aangenaam klimaat. En de kans dat er 's nachts iets onaangenaams gebeurde, was hier niet zo groot. Dit waren de enige verlofdagen die ik in Indië had.

Als marechaussee 2e klasse kreeg ik aan soldij elke maand fl. 54,- en doordat ik doorlopend in onveilig gebied zat, kwam er nog gevarengeld bij, een kwartje per dag. Van de Welfare, de kantinedienst,

Verwijsborden plaatsen in Garoet (links mar2 Jan Bakker)

kregen we de maandelijkse rantsoenen. Voor de maand februari 1947 waren die als volgt vastgesteld: per persoon 8 kleine flessen bier, 300 sigaretten, 2 stuks toiletzeep, 3 dubbele stukken waszeep, de waszeep ging direct naar de wasbaboe, en verder nog 3 doosjes lucifers, 5 scheermesjes, 10 enveloppen, 3 ons snoep, 1 reep chocola en 1 doos schoensmeer. Zonder bon kon je halve tube scheerzeep, halve tube tandpasta en een half schrijfblok per maand kopen. Later mocht je, in plaats van enveloppen, alleen postbladen versturen. Den Haag vond twintig postbladen per maand genoeg. Je mocht er niets bij in stoppen. Sommige postbladen hadden niet eens een gomrand. Ik plakte het postblad dan dicht met leukoplast.

Het vliegen naar Indië werd toen ook nog eens beperkt door een boycot. Verschillende landen sloten hun vliegvelden voor Nederlandse vliegtuigen en er moest vanuit Afrikaanse vliegvelden gevlogen worden. Dat werd een extra lange vlucht over de Indische Oceaan en bovendien moest er meer kerosine meegenomen worden. Meer brandstof betekende ook minder vracht. Er is een periode geweest dat de post maar eenmaal per week verstuurd werd. Een van de pijlers van het goed functioneren van een leger is een goede verbinding met het thuisfront en daar ontbrak veel aan. In 'Wapenbroeders', een weekblad voor de gezamenlijke Nederlandse strijdkrachten, verscheen elke week een strip van twee kameraden, genoemd: 'Taaie en Neut'. De tekst van een van die strips was: "Seg, heb je 't al gehoord, Taaie. Nee, wattan, Neut? Nou, datter alweer een boot onderweg is met luchtpost."

Er kwam op het detachement bericht binnen, dat er een vliegtuig vermist werd.

Het zou een Dakota zijn, onderweg van Batavia naar Bandung. Wij wisten al gauw dat in het gebied dat onder onze controle viel, geen vliegtuig was neergekomen. Pas drie dagen later werd het wrak ontdekt tussen Bogor en Bandung, een paar honderd meter van de grote weg.

Eerste Politie Actie

Op ons detachement werden voorbereidingen getroffen voor een aanval op het gebied aan de andere kant van de demarcatielijn. Auto's, motoren en wapens werden nog eens extra nagekeken. Onze barang, bagage, werd op een drietonner geladen en zo vertrokken we naar Tjileungsir. We passeerden een onafzienbare rij vrachtauto's, tankwagens, pantserswagens, jeeps, ambulances, brencarriers en veel geniewagens. Het was de 2e Infanterie Brigade, klaar voor actie.

Het was zondagavond 20 juli 1947, met andere militairen werden we bijeen geroepen en van een hoofdofficier kregen we te horen dat de bezetting van republieks gebied zou gaan beginnen. Hij las ons o.a. voor: "Vergeet nooit, dat wij de strijd niet ingaan tegen de Indonesische bevolking. Wij keren ons tegen de kwaadwillende elementen onder haar, die de eerlijke uitvoering van de aangegane overeenkomst, die het herstel van recht en veiligheid voor een ieder van goede wil trachten te saboteren." En verder werd ons gezegd dat de opmars onder alle omstandigheden door moest gaan, wat er ook gebeurde. Dit laatste had ik goed in mijn oren geknoopt. En zo startte op maandag 21 juli 1947 om 00.00 uur de politie actie, onder de codenaam 'Operatie Product'.

We trokken de stille duisternis in. Verkenningwagens en genieauto's voorop,

daartussen reed ik met enkele collega's op de motor. Behoedzaam vooruit, voor mijn gevoel moesten we de demarcatielijn al spoedig gepasseerd zijn. Wat stond ons te wachten? Als je achterom keek, zag je een indrukwekkend en tevens een angstaanjagend beeld: honderden, gedeeltelijk afgeschermd lampjes, die zich langzaam voortbewogen over een lange kronkelende weg. Voor ons bleef het donker en doodstil, maar achter ons deed het doordringende motorgeronk van allerlei soorten voertuigen de lucht trillen. Een enkele keer werd gestopt om te controleren, of een oneffenheid op of langs de weg geen mijn of bom betrof. Maar het was steeds loos alarm. Het rijtempo kon bij het opkomen van de zon behoorlijk verhoogd worden. Tegenstand werd niet geboden, tegen zo'n grote overmacht zou dat ook onverstandig zijn geweest. Veel later kregen we te maken met guerrilla, toen werd het wel wat anders. Nu konden we blijven oprukken, passeerden Tjibaroesa en gingen op weg, richting Krawang. Maar daar kwam de pech, ik kreeg een lekke band. Wat nu te doen? Ik dacht aan de woorden die ons voor de actie waren gezegd: "De opmars moet doorgaan, wat er ook gebeurt." In overleg met mijn commandant heb ik mijn motorfiets aan de kant van de weg gezet en ben bij een collega achter op de motor gesprongen. Door dit oponthoud hadden we het contact met de kop van de colonne verloren. Mijn collega gaf vol gas om ons weer vlug naar voren te brengen. De weg was heel slecht en of het een steen of een gat was, we vlogen met motor en al over de kop. Ik kwam op mijn hoofd terecht op een naast de weg gelegen spoorlijn, precies tussen de rails en de bielsen. En toen weer die snerpande pijn, behalve in mijn rug, nu ook in mijn nek. Ook had ik een wondje onder aan mijn kin, maar dat was snel weggewerkt achter een pleister. Zonder motorhelm zou het minder goed afgelopen zijn. Mijn collega, de rijder van de motor, had een gekneusde enkel opgelopen en stapte in een jeep. De motor had alleen wat krassen en verder mankeerde er niets aan. Zo kreeg ik weer een motor tot mijn beschikking.

Na de stad Krawang door naar Tjilamaja. Daarna volgden er dagen van verkeer regelen, verwijsborden plaatsen, contro-

les, koeriersdiensten, het verrichten van huiszoekingen in verschillende plaatsen, zoals Pamanoekean, Indramajoe, Djabatibarang en Cheribon. De technische dienst heeft later mijn motorfiets met de lekke band opgespoord. De belangrijkste onderdelen waren er afgehaald, maar door het nummer op de benzinetank was de motor te herkennen.

Garoet

De laatste stad in ons gebied die in Nederlandse handen kwam, was Garoet. Nu was het zaak de veroverde gebieden te zuiveren en de verbindingslijnen in stand te houden. Juist dit laatste werd een moeilijke opgave. Vooral in dit bergachtige gebied. Na een verblijf van enige dagen in Cheribon, werd ik overgeplaatst naar Garoet. Onze bewapening werd verbeterd. Behalve het 9 mm FN pistool, konden we de stengun omruilen tegen een semi-automatische junglekarabijn. We waren met twaalf man, zeven marechaussees en vijf KNIL'ers, gelegerd in een geriefelijke woning. Voor het huis was een zwaar beschadigd spoorwegstation. Het perron gebruikten we als parkeerplaats voor onze auto's en motoren. Aan de achterzijde van het huis liep, beneden in een dalletje van een meter of zes, een kali. Vanaf de overzijde werden we elke nacht beschoten. Daar was een verlaten kampong. De ene keer kwamen de schoten van links, dan weer van een andere kant. Niet ver daar vandaan was een textielfabriek, die op zekere nacht door saboteurs in brand werd gestoken. De kampong brandde ook af, niet toevallig, maar er is van die kant nooit meer op ons geschoten.

Op een ochtend liep een circa achtjarig

jongetje ons pad op. Hij deed alsof hij onze wacht niet zag en liep de galerij binnen. De wachtpost, die hem gevolgd was, vroeg wat hij hier kwam doen. Zijn antwoord was oprecht. Hij moest van zijn vader bij de politie kijken of er ergens een pistool lag, dat hij kon meenemen. We hebben hem moeten teleurstellen.

Wekenlang dagelijks in de tropische hitte op een motorfiets had tot gevolg, dat ik 'furunkels bil' kreeg, zo stond het op het hospitaalbriefje. Ik mocht dan ook van 23 tot 30 september het hospitaal niet verlaten. Direct na dit oponthoud stapte ik weer op de motor, maar nu voor een onaangename opdracht. Ik reed mee met het dagelijkse konvooi tussen Garoet en Tasikmalaja. Het was de meest beruchte weg op Java. Deze weg der zuchten liep slingerend tussen dicht begroeide bergellingen. Het konvooi bestond onder andere uit drietonners van de AAT, waarvan verschillende waren volgepakt met steenslag, planken en binten voor de Genie om de gaten, die men dagelijks tegen kwam, op te vullen. Ook ging er altijd Bailey-materiaal mee en natuurlijk motorzagen, want een dag zonder boomstammen over de weg was een uitzondering. Een belangrijk deel van de onmisbare bescherming werd gevormd door twee of drie Humbers, pantserwagens van de Huzaren van Boreel.

We reden de 65 kilometer lange weg met spanning in elke zenuw van ons lichaam. Soms duurde het lang, soms kort voor het eerste sniperschot viel. Als de schoten van de linkerzijde kwamen, moest ik als de weerlicht met mijn motor aan de rechterkant van de Humber gaan rijden. Op een motor was je volkomen weer-

loos. Meestal wist men gauw waar vandaan geschoten werd en nadat de Humber zijn koepel in die richting had gedraaid en zijn kanon had afgeschoten, was het vanuit die hoek voorlopig weer rustig. Om de zoveel kilometer kwam je langs een militaire post. De mannen leefden hier achter prikkeldraad, met altijd bemande brenstellingen. 's Nachts geholpen door schijnwerpers. Meestal heel even stoppen voor afgifte van foerage en behandeling van de post en dan ging het met spoed weer verder. We wisten nooit wat voor hindernissen ons stonden te wachten. Als Singaparna, een plaats vlak voor Tasikmalaja was bereikt, was het grootste gevaar geweken.

Na weer zo'n enerverende dag, terug op het detachement, moest ik eens een formulier invullen, met de vraag: "Wat gebruikt u, scheermesjes met 3 gaten of met een gleuf?" Wat een probleem, zo'n vraag kon alleen bedacht zijn door een nooit buiten Batavia geweest zijnde kantoorpik in pakaian-netjes, achter een bureau aan het Koningsplein. Waarschijnlijk iemand die zelf nog niet aan scheren toe was, want in scheerapparaten passen beide mesjes. Wij hadden wel andere zorgen. Indonesië was na de eerste politieke actie ongeveer 15.000 vierkante kilometer groot. Dat is de helft van de oppervlakte van Nederland. De belangrijkste plaatsen waren Purwakarta, Cheribon, Sumedang, Kuningan, Garoet, Tjiamis en Tasikmalaja. De sterkte van de compagnie varieerde steeds, maar gemiddeld bedroeg zij 140 man. Daarbij waren circa 30 leden van het KNIL (Koninklijk Nederlands Indisch Leger), waaronder Ambonezen, Soendanezen, Ma-doerezen en Indo's.

Pantsercolonne Regiment Huzaren van Boreel: (vlnr) GMG C15TA Armoured Truck, 2x Humber Scout Car, 2x Humber Mk-IV Armoured Car. Een marechausseejeep op rechts

We hebben een lijk, luitenant

Ik werd tot districtscommandant benoemd en was heel gelukkig zo spoedig een dergelijk belangrijk commando te mogen voeren.

Ik berichtte de brigadecommandant van mijn toekomstige standplaats, wanneer ik zou arriveren en toen de trein stilstond, vond ik op het perron de opperwachtmeester, gekleed in zijn beste uniform en met de kolbak op. Hij meldde zich stram en liet er toen in één adem op volgen, dat ze een lijk hadden en of ik wellicht plezier had om 's middags de sectie mee te maken.

Ik moest bekennen, dat vele en verschillende gewaarwordingen mij op dat ogenblik bestormden. Men had mij wel gezegd, dat het district, dat ik gekregen had, het interessantste was op politiegebied, maar dat ik de eerste minuut van mijn commando geconfronteerd zou worden met een zo ernstig misdrijf, overtrof mijn verwachtingen.

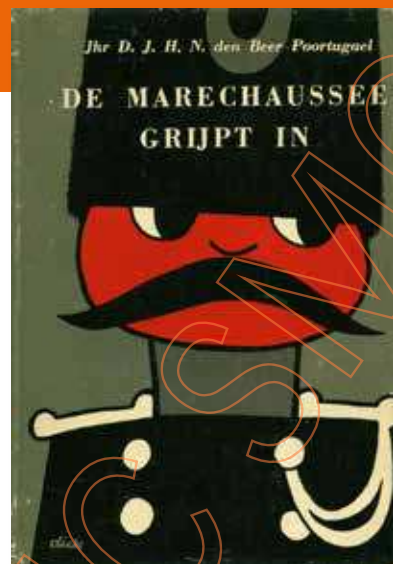
Trouwens het zou de laatste zaak niet zijn, want er ging in die tijd geen dag

voorbij of er gebeurde wel wat op dat gebied.

De minder prettige gewaarwording was, dat ik uitgenodigd was om een sectie bij te wonen en eerlijk gezegd was het vooruitzicht een mens te zien opensnijden nu niet zo erg aantrekkelijk, temeer omdat ik dat nog nooit bij de hand had gehad. Maar ik hield me groot en zei de opperwachtmeester, dat ik niets liever zou willen.

's Middags werd de sectie verricht in een kamer van een klooster, waar de verslagene was binnengebracht en ik moet bekennen, dat ik het geen pretje vond er naar te kijken en alleen de wetenschap, dat de vermoorde man een beest van een kerel was geweest, hield me op de been. De dokters, voor wie zo'n karweitje dagelijks werk was, converseerden genoegelijk onder de bezigheid, juist alsof ze een gebraden kapoen ontleedden.

Daarna begon het verhoor van de verdachte en getuigen door het parket,

dat terplaatse was gekomen en ik kreeg voor de eerste maal een indruk hoe zulks in z'n werk ging. De rechtercommissaris was een scherp man en ik herinner me nog heel goed, hoe meerdere getuigen, die gaarne een valse verklaring hadden afgelegd, als was in zijn handen waren en hij met z'n door-dringende blik de waarheid in zeer korte tijd er uit kreeg. En dat was geen kleinigheid in een stadsdeel, waar op het gebied van de misdaad nog middeleeuwse toestanden heersten. Het grootste gedeelte van die buurtschap bestond uit helers, dieven, strovers, ladelichters, rovers en dames van de vlakte. En evenals in Corsica heerste daar de bloedwraak. Er bestonden vetes tussen meerdere families en was er iemand van de familie A iemand overhoop gestoken door een lid van de familie B, dan kon je je horloge er op gelijk zetten, dat het volgend jaar bij een passende gelegenheid, als een kermis, een meneer B werd opgeruimd. Deze omstandigheid vergemakkelijkte het onderzoek zeer, omdat als regel een motief en een aanknopingspunt aanwezig waren.

Maar behalve moord en doodslag waren diefstal, beroving en heling aan de orde van de dag en de wachtheesters der hoofdbrigade liepen soms wel met zes onderzoeken tegelijk in hun zak.

Nu is die beruchte buurtschap veranderd in een keurige en welvarende voorstad en van misdaden hoort men niet meer.

[oorspronkelijke test uit:
'De Marechaussee grijpt in'
door jhr. D.J.H.N. den Beer Poortugael]

Van heinde en ver naar PIT

I Door: Jan Gaasbeek

Op woensdag 24 april 2019 was het tweede uitstapje van dit jaar geregeld door de Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC) van SMC. Ditmaal naar het PIT Veiligheidsmuseum in het centrum van Almere. 33 belangstellenden, onder andere uit Ter Apel, Maastricht maar ook uit België, vonden de weg naar dit prachtige museum.

PIT is het nationaal veiligheidsmuseum, vernoemd naar het blauwe zwaailicht op de 1-1-2 voertuigen van politie, brandweer en ambulance. De vaste collectie in het museum bestaat uit zo'n 750 collectiestukken die samen het verhaal van veiligheid vertellen. Ook de Koninklijke Marechaussee wordt onder de aandacht gebracht door video-informatiezuilen en met uniformen in een vitrine. Maar het moet gezegd: KMar-voertuigen ontbreken helaas.

Het PIT Veiligheidsmuseum valt onder de stichting Nationaal Veiligheidsinstituut (NVI). Het NVI is het platform voor historisch erfgoed dat betrekking heeft op veiligheid en hulpverlening in Nederland. PIT staat voor de overtuiging dat de rol van de hulpdiensten essentieel is voor een veilige samenleving. Door het verzamelen, conserveren en exposeren van het verleden, heden en

de toekomst van de hulpdiensten, draagt PIT bij aan meer kennis over eigen veiligheid en meer waardering voor hulpverleners.

De ontvangst was vanaf 11.00 uur. De voorzitter van RvMC, Gerrit Reloe, heette iedereen van harte welkom en gaf een toelichting op het programma. Er was voldoende gelegenheid om (weer) bij te praten en ook om nieuwe gezichten te ontmoeten. Na de lunch – waarvan iedereen zichtbaar genoot – begon de rondleiding in drie groepen. Oud-collega en SMC'er Louis Speijers en oud-politieagenten Wim Ernst en Gerrit Blankespoor waren onze enthousiaste rondleiders. Wat hadden deze mannen veel te vertellen! Ze werden ook goed bevraagd en dat werd op prijs gesteld. Beginnend bij het verleden en eindigend bij de toekomst kregen de deelnemers een goed beeld van de

manier hoe de veiligheid is geregeld in Nederland. Ze konden ook ontdekken wat onze hulpdiensten doen voor onze veiligheid en niet onbelangrijk, ook wat zij zelf kunnen doen om bij te dragen aan een veilige samenleving.

Na de rondleiding was het gezelschap nog kort bijeen en werd omstreeks 15.00 uur het bezoek afgesloten. Gerrit bedankte iedereen voor hun aanwezigheid. Zijn dank ging ook uit naar de rondleiders en in het bijzonder naar Louis, die het bezoek mogelijk maakte. Er kan worden teruggezien op een geslaagde dag, dank aan RvMC!

Het PIT Veiligheidsmuseum is leuk voor jong en oud en er zijn ook activiteiten die het verhaal over veiligheid vertellen voor verschillende leeftijden. Kinderen van 0 t/m 3 jaar mogen gratis naar binnen. Speciaal voor (groot)ouders! Er zijn speciale 'Brandweerman Sam' en 'PAW Patrol' evenementen. Kijk voor een bezoek aan het museum eerst op de website www.pitveiligheid.nl.

Koninklijke onderscheidingen

I Door: Frans Meijer

Op 26 april 2019 was het weer 'lintjesregendag'. Koning Willem-Alexander kende dit jaar in totaal 2881 onderscheidingen toe. Elk jaar zijn er wel SMC'ers aan wie dit wordt behaagd. Dit jaar kan SMC weer vier Leden in de Orde van Oranje Nassau aan het aantal gedecoreerden toevoegen. SMC feliciteert hen van harte.

Uilke de Boer

Deze eerste luitenant b.d. (1948) komt uit Elspeet, behorende tot de gemeente

Nunspeet. Hij is van de lichte 1968-4. Marechaussee personeel kent hem van brigades te Amersfoort, Den Haag (beveiliging en verkeer) en Havelte, alsmede van de parate KMar in Nunspeet en het OTCKMar.

Uilke was voor werkoverleg naar het gemeentehuis gelokt waar burgemeester Bruinis van de Weerd hem verraste in de raadszaal. Hij verdiende de onderscheiding vanwege zijn brede maatschappelijke bijdragen in de vorm van wijkouderling en secretaris bij de Protestantse Gemeente Nunspeet. Daarnaast is Uilke actief binnen de werkgroep Oranjemarkt, is welzijnswerker bij klussendienst Het Venster, medewerker van de Elspeet Memorial Tour (met historische legervoertuigen) en suppoost/begeleider van de Stichting Historisch Museum Elspeet. Opmerkelijk is dat Uilke bij alles wat hij doet eerst denkt aan de minderen in de samenleving.

Wim Passchier

Burgemeester Bas van den Tillaar maakte een toer door Vlissingen en kwam ook bij oud-adjudant Wim Passchier 'op de koffie'. De burgervader speldde Wim (1936) daarbij de verdiende onderscheiding op. Wim kwam al in 1968 naar de Brigade

Vlissingen, deed van 1989 tot 1992 dienst bij de Brigade Terneuzen in de rang van kapitein en ging daarna met leeftijdsontslag. Vanwege zijn uitzending naar de Sinai-woestijn (MFO) is hij ook veteraan. Ook Wim is een topper in het vrijwilligerswerk en maakt zich zeer verdienstelijk voor de samenleving. Bij de PKN-gemeente Vlissingen was hij vanaf 1969 jeugdwerker, ouderling, voorzitter kerkenraad en nu actief bij de kerkomroep via internet.

Daarnaast is Wim collecteorganisator en collectant bij de Hartstichting Vlissingen en als tijdelijk vrijwilliger bij tennisvereniging DOS verbouwde hij met vijf man een heel clubhuis. Vanaf 1993 is Wim een verwoed NEVOBO-scheidsrechter bij de Nederlandse Volleybal Bond en lid van volleybalvereniging Ardito. Wim is een man met gouden handjes.

Pier Scholte

Oud-voorzitter SMC Jack Vlaming nodigde kapitein b.d. Pier Scholte (1946) en zijn echtgenote uit aanwezig te zijn bij de uitreiking van 'het lintje', zogenaamd aan een ander SMC-bestuurslid. De camper werd ingeladen en Pier en z'n vrouw overnachtten in Den Haag, waar de uitreiking van de Koninklijke onderscheidingen – tien in totaal – zou plaatsvinden op de militaire locatie IDL. Daar aangekomen wachtte Pier een totaal ander traject; in het auditorium trof hij tot zijn verrassing zijn familie en enkele collega-SMC'ers. Pier kreeg de onderscheiding omdat hij sedert 2002 de functie van SMC-secretaris vervult, ook nadat hij in 2008 naar Duitsland (achter Denekamp) verhuisde bleef hij die functie vervullen. De functie van secretaris van SMC betekent

meer dan alleen het sturen van vergaderingen van het dagelijks en algemeen bestuur van de stichting. Zo bezocht Pier met het oog op het verbindende karakter vele herdenkingen en SMC-bijeenkomsten. Toen de minister van Defensie hem vroeg hoe men hem naar Den Haag had weten te lokken, grapt hij: "Ik heb alle vertrouwen in de mensheid verloren."

Pier vervulde tot 2002 diverse KMar-functies, zijn laatste bij Staf CKMar als hoofd Interne Voorlichting. In 1986 werd hij uitgezonden naar de Sinai-woestijn in Egypte en is derhalve KMar-veteraan. Heel SMC eert Pier!

Kees Staal

Met deze Nunspeter (1950) was het nog gekker gesteld daar in de raadszaal. Terwijl de eerste uitreikingen plaatsvonden, moest hij opdraven voor een gesprek over een paar klusjes. Voor de deur trapte hij zijn klompen uit en werd zo in zijn kloffie en op kousenvoeten naar de burgemeester geleid. Kees werd opperwachtmeester bij de KMar. Hij werkte onder meer bij brigades te Zevenaar en Nunspeet, bij het OTCKMar en bij 103 en 41 EskKMar. In 1990 zocht hij een burgerbaan bij het openbaar vervoer. Ook is Kees oprichter/bestuurslid van de stichting 'Ruimte voor Chaltch', een dorp in Wit-Rusland. Zijn Russische echtgenote helpt hem daarbij. De stichting verzamelt spullen uit heel Nederland (twee keer per jaar een megaklus). Binnenkort gaat er een transport naar twee locaties in Zhlobin. Verder was hij ouderling in de Driestwegkerk in Nunspeet en op dit moment bestuurslid van de stichting 'Drinkwater Roemenië' oftewel: waterputten slaan en hulp bieden aan bejaardenhuizen in Oost-Europa. Kees is een mannetjesputter.

'Museumdag' in Buren

I Door: Willem Geense

Op maandag 1 april 2019 kwamen zo'n 45 gasten en vrienden van het Marechausseemuseum naar Buren om geïnformeerd worden over de laatste ontwikkelingen en voor de presentatie van de 53e brochure: 'De Koninklijke Marechaussee in het Caribisch gebied'.

De vestigingsdirecteur van het Marechausseemuseum, René Parijs, verzorgde een inleiding over de herinrichting van de militaire museumwereld. De vier defensiemusea (Nationaal Militair Museum, Mariniersmuseum, Marinemuseum en Marechausseemuseum) zijn thans ondergebracht in de Koninklijke Stichting Defensiemusea (KSD). Met een jaarlijks budget van € 17,5 miljoen per jaar komt er ook voor het Marechausseemuseum in Buren meer geld beschikbaar voor onder meer het noodzakelijke onderhoud van de oude gebouwen en een betere klimaatbeheersing voor de kwetsbare collectie. Met de bezoekersaantallen van het zichzelf voortdurend vernieuwende museum gaat het goed: een groei van 13.000 naar 25.000 bezoekers per jaar! Ook kondigde René twee nieuwe tentoonstellingen aan, genaamd 'Ik beloof trouw aan de Koning' en 'De Bende van Oss'.

Kolonel b.d. mr. Wiete Hopperus Buma, voorzitter van de 'Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee', herinnerde de aanwezigen nog eens aan de oprichtingsdatum van de stichting: 4 maart 1959, al weer zestig jaar geleden. Op laconieke wijze gaf Wiete aan hoe hij 27 jaar geleden als jong majoor door kolonel Van den Bout nadrukkelijk werd gevraagd secretaris van de Stichting Vrienden te worden. "In die tijd was een verzoek van een meerdere gelijk aan een dienstbevel", aldus Wiete. Hij vond het nu tijd om de voorzittershamer over te dragen en deed dat ter plaatse met zichtbaar genoegen aan kolonel Arnoud van den Bout inderdaad de zoon van.

De eindredacteur van de brochure, kapitein-ter-zeë b.d. Donald Weekenstroo, gaf zijn publiek een toelichting

Voorzitter Stichting Vrienden, Wiete Hopperus Buma, aan het woord

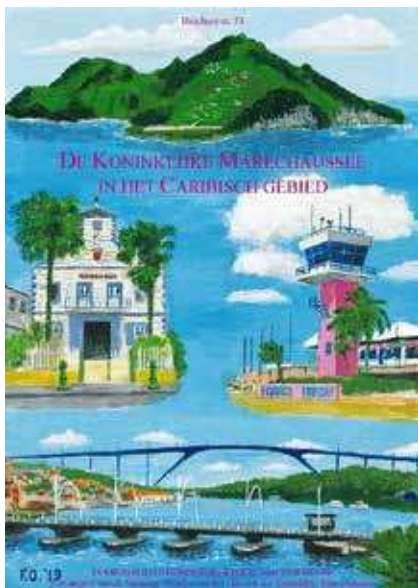
op de totstandkoming van de brochure. Schrijver René van der Deure is niet alleen een echte missieveteraan maar heeft ook vijf plaatsingen in de West op zijn naam staan. Sinds 2017 is hij brigadeadjutant op Curaçao en dat was de gebruikte auteur ook wel aan te zien. De illustratie op de omslag van Frans Ouwerkerk toont een Caribisch sfeerbeeld van vier van de zes eilanden. Alweer de 28e voorplaat die Frans belangeloos heeft gemaakt! De volgende brochure zal gaan over de 'School Opleiding Officieren Marechaussee' (SOOM); een naam die bij velen binnen onze organisatie nu nog onbekend zal zijn.

'De Koninklijke Marechaussee in het Caribisch gebied'

Deze brochure is te beschouwen als voortborduren op een eerdere publicatie over het Caribisch gebied: brochure nummer 24 'Detachement Koninklijke Marechaussee op Sint Maarten' over de periode 1919 tot 1998. "Het huidige werk en de organisatie van de KMar in het Caribisch gebied komen voor een niet ingewijde complex over", schrijft de eindredacteur in zijn voorwoord,

"maar vóór 2010 was het marechausseewerk nóg onoverzichtelijker." Het was in die tijd een lappendeken van projecten die in kleine verbanden werden uitgevoerd en die formeel meestal niets met elkaar te maken hadden. "Nu het marechausseewerk in de West is 'gestabiliseerd', is het een goed moment om de geschiedenis van de Koninklijke Marechaussee in het Caribisch gebied vast te leggen."

In de brochure wordt duidelijk hoe vaak de organisatie van de lokale politie in de loop der jaren is gewijzigd. De (Koninklijke) Marechaussee komt en gaat, zo lijkt het wel. Als een afspiegeling van het onoverzichtelijke Nederlandse politiebestedel sinds 1814, kom je in de West van alles tegen: van het Korps Koloniale Marechaussee te voet (1839), het Korps Veldwacht (1873), het Korps Detachement Marechaussee (1911), een Korps Burgerpolitie (1918), het Korps Militaire Politietroepen (1928), het Korps Politie Nederlandse Antillen (1949) tot de korpsen politie van Curaçao, Sint Maarten en Caraïbisch Nederland. Sinds 1975 zit de KMar daar weer vast in het zadel; bij de huidige 'Brigade

Eindredacteur Donald Weekenstroo (links) met schrijver René van der Deure

Koninklijke Marechaussee Caribisch Gebied' werken nu ongeveer 180 mensen.

Onbekommerd in de West?

Dat het leven in dit gebied helemaal niet zo relaxed is als een buitenstaander misschien denkt, maakt deze brochure snel duidelijk. Een verhuizing naar de Cariben wordt door marechausseeperoneel zondermeer ervaren als een cultuurschok. De gebruikelijke Nederlandse werkwijzen vallen daar nogal uit de toon. Wellicht verrassend voor de lezer is dat de West geen enkele samenhang kent. Curaçao, Aruba, Bonaire, Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius verschillen niet alleen erg van elkaar, maar bezien elkaar met grote argwaan en met vrees voor overheersing door het andere 'grote' eiland. Aruba en Sint Maarten zetten zich bijvoorbeeld af tegen het 'grote' Curaçao, terwijl Saba en Sint Eustatius zich op hun beurt weer afzetten tegen het 'grote' Sint Maarten. Voeg daar de

hoge misdaadcijfers, het grote percentage illegalen, de corruptie en de onuitroeibare drugssmokkel aan toe, en je begrijpt direct de slotzin van deze brochure: "Al met al dus een complexe omgeving waar alle facetten en uitdagingen van het marechausseewerk aanwezig zijn."

Afsluiting

Als een van zijn laatste officiële daden mocht vertrekkend stichtingsvoorzitter Buma zijn gelukwensen aanbieden aan René van der Deure met zijn fraaie prestatie, en bedankte aansluitend schilder Frans Ouwerkerk voor zijn prachtige voorplaat. Voordat de genodigden de zaal konden verlaten voor een welverdiend aperitief en de lunch, trad Arnoud van den Bout als nieuwe voorzitter aan, waarbij hij de vertrekkende Wiete Hopperus Buma uitgebreid lof toezwaaide voor de 27 jaar dat hij de stichting heeft geleid. Eerst als secretaris en daarna nog jaren als voorzitter. Arnoud roemde Wietes

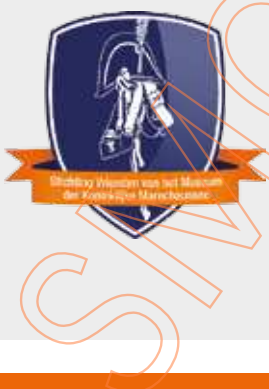
Wiete Hopperus Buma overhandigt een cadeau aan Frans Ouwerkerk en echtgenote

betrokkenheid, gedrevenheid en enthousiasme voor de stichting waarna Arnoud als eerste officiële daad de scheidend voorzitter onder groot applaus benoemde tot 'Ervriend'. Bij de borrel en tijdens de lunch werd nog genoeglijk nagepraat. Tot ziens allemaal op de volgende Vriendendag, op 16 oktober.

O ja, word Vriend en maak uw vrienden ook Vriend!

Vrienden van het Marechausseemuseum krijgen halfjaarlijks gratis een brochure toegezonden. De brochure is te koop in de winkel van het Marechausseemuseum voor € 1,- of te bestellen bij de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee (€ 1,- exclusief portokosten).

U kunt Vriend worden door op de website www.vrienden.stichtingmuseumkmar.nl het 'online aanvraagformulier word vriend' in te vullen en te versturen, en jaarlijks een bedrag van minimaal € 12,50 als bijdrage te doneren aan de stichting.

Na de bijeenkomst op 24 april 2019 in het PIT museum in Almere, togen wij nauwelijks een maand later, op 22 mei, naar Badhoevedorp voor de jaarlijkse contactmiddag. Voor deze door de Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC) van SMC georganiseerde middag waren 42 belangstellenden naar de Koningin Máximakazerne gekomen, en het moet gezegd: het was er wederom goed toeven!

De Koningin Máximakazerne is gevestigd op een bijzonder bedrijventerrein: 'Schiphol Noordwest' bij de luchthaven Schiphol. Het gebied bevindt zich in de gemeente Haarlemmermeer en ligt dicht bij Schiphol-Centrum, maar wordt daarvan gescheiden door Rijksweg A4 en de Buitenveldertbaan. Sinds 2012 maakt het terrein, vanwege wijziging van het luchthavenindingsbesluit, formeel deel uit van het luchthavengebied (areaal) van Schiphol. Op het bedrijventerrein zijn – naast enkele particuliere bedrijven – de volgende instellingen gevestigd: de brandweer van Schiphol (post Sloten), het trainingscentrum Bocas van de regionale brandweer, en het Justitieel Complex Schiphol.

Gevoel van veiligheid

Een deel van het kazernecomplex werd in 2013 geopend door Koningin Máxima; in 2018 was de kazerne gereed. Architect Zvi Hecker heeft zich voor het ontwerp laten inspireren door de opzet van een middeleeuwse stad. Zo bestaat de kazerne uit zigzaggende gebouwen die het middengebied als een beschermende muur omgeven. Voor wie met het vliegtuig aankomt, vormt het complex een verwelkomend gebaar terwijl het tegelij-

Contactmiddag Badhoevedorp

foto: Dienst Vastgoed Defensie

kertijd de aanwezigheid van de Marechaussee zichtbaar maakt. "Dit moet het gevoel van veiligheid vergroten", aldus de in Berlijn gevestigde Israëlische architect.

Charlotte Bloemendaal

Vanaf 13.15 uur werden de deelnemers aan de bijeenkomst in het kazernerestaurant ontvangen met koffie/thee en een petitfour, waarna voorzitter RvMC, Gerrit Reloe, iedereen van harte welkom heette. Vervolgens richtte hij zich uitvoerig tot Charlotte Bloemendaal-Van Wijk. Zij is een van de eerste vrouwelijke marechaussees en heeft het Wapen sinds kort met flo verlaten. Charlotte heeft als KMar-functionaris/contactpersoon veel bijgedragen aan de contactmiddagen in Badhoevedorp. Aan het einde van zijn toespraak bedankte Gerrit haar voor de jarenlange plezierige samenwerking, die zich niet alleen beperkte tot het fungeren als contactpersoon. Een prachtige bos bloemen en een cadeaubon vielen haar ten deel. Charlotte was blij verrast en gaf aan het voorlopig even rustig aan te

doen om daarna weer enkele activiteiten op te pakken. Misschien ook voor SMC?

Deze keer bevatte de bijeenkomst geen afzonderlijk programma zodat iedereen tijdens een gezellig samenzijn volop in de gelegenheid was elkaar – 'onder het genot van' – te ontmoeten en wetenswaardigheden uit te wisselen. De stemming zat er dan ook al gauw goed in.

De middag werd afgesloten met het door het Paresto-personeel uitstekend verzorgde uitgebreide Indisch buffet 'Samarang'. Het buffet werd op uitnodiging van Gerrit geopend door Charlotte en haar man Henk. Tot slot kon men genieten van een kopje koffie met spekkoeke om daarna voldaan huiswaarts te keren.

SMC was al meerdere keren te gast in de Koningin Máximakazerne en komt er graag terug. Ook nu is dank op zijn plaats in de richting van kazernecommandant luitenant-kolonel Paul Goossens, het Paresto-team en organisator Gerrit Reloe.

foto's: Theo Evers

Nieuwe SMC'ers

J. Bebingh
Ber 71-6

E. van der Graaf
Ber 75-6
UNMIS

M. Hekman-Landwier
Ber 81-5
DENY FLIGHT

S.H. Kamphuis
Ber 87-5

J.N.A. Klappe
Ber 84-1
ISAF

J. van Kouterik
Ber 80-3

R. Oude Wolbers
Ber 77-1
IPU BOSNIË

J. Roosink
Dpl 79-2

J.J.C. Seugling
Dpl 79-2

G.A. van Vessem
Ber 80-2

G. van Zadelhoff
Ber 76-4
KFOR

Wij heten de nieuwe begunstigers van harte welkom. In totaal vormen nu 2457 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

C. Blok
Geboren 8 april 1939
Overleden 19 april 2019
Dpl 58-6

R. Brandsma
Geboren 19 maart 1933
Overleden 21 april 2019
Dpl 53-1

W. Clemens
Geboren 29 mei 1927
Overleden 24 maart 2019
Ber 51-4

R. Eekma
Geboren 11 september 1946
Overleden 27 april 2019
Ber 64-5; PCOD-Donau

C.M. Eikelenstam-Van den Berg
Geboren 29 september 1928
Overleden 4 mei 2019
Weduwe van W. Eikelenstam

F. Ennik
Geboren 1 juni 1920
Overleden 21 mei 2019
Ber 1940

L.E. van den Hoek
Geboren 20 januari 1944
Overleden 25 april 2019
Ber 62-2; UNMIS 1974

J. Hoekstra
Geboren 21 juni 1932
Overleden 10 maart 2019
Dpl 52-1

G. Koele
Geboren 31 maart 1923
Overleden 18 april 2019
NBS; Ber 45-1

J.A. van Leusden
Geboren 20 oktober 1933
Overleden 22 maart 2019
Dpl 53-3

F.J. Limburg
Geboren 19 maart 1935
Overleden 10 maart 2019
Dpl 55-5

E.V.I. Matulewicz
Geboren 29 november 1927
Overleden 10 april 2019
Dpl 6 DMC; Ned. Indië 3 MPIII

J.E. Pauwels
Geboren 25 november 1933
Overleden 30 december 2018
Ber 53-3

J.L.M. Pitt
Geboren 16 juli 1944
Overleden 9 maart 2019
Dpl 64-01

E.P. Regeer
Geboren 20 maart 1960
Overleden 23 januari 2019
Dpl 78-5

W. Reenalda
Geboren 30 april 1932
Overleden 17 maart 2019
Dpl 52-3

H.G.F. Robers
Geboren 24 januari 1942
Overleden 16 mei 2019
Dpl 61-2

M.A.J. Schipper
Geboren 23 oktober 1943
Overleden 2 april 2019
Dpl 63-6

W.P.Th. Snellaars
Geboren 14 september 1960
Overleden 17 maart 2019
Ber 79-3; IFOR

P. Verhage
Geboren 20 november 1924
Overleden 1 april 2019
OVW; NBS; ENGELAND
Dpl Ned. Indië; 1-11-RI;
1 MPI; 4 MPI; 5 MPI; 1 MPIV

Bestuur en redactie van de
Stichting Marechaussee
Contact betuigen de
nabestaanden hun
medeleven en wensen
hen sterkte toe.

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van begunstigers)

Penningmeester

Piet van Sprang
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGNL2A)

Begunstigersadministratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenstrandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen als begunstiger, wijzigen van (e-mail)adressen e.d.)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldlijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvhartens@zeelandnet.nl

Redactie en Communicatie

Frans Meijer
0341-417087 / 06-20040693
redactie@marechausseecontact.nl

Webmaster

Roel Bouwman
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Roel Bouwman
stmarcontact@gmail.com

.....
Commandant Koninklijke Marechaussee
Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met o.m. de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden als begunstiger van SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2450 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

Begunstiger worden?

De jaarlijkse bijdrage is € 15,- voor in Nederland wonende begunstigers en € 20,- voor in het buitenland wonende begunstigers. Bij een aanmelding voor minimaal twee jaar wordt zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument' toegezonden. Aanmelden kan op de website met het aanmeldingsformulier (onder tab bestuur/aanmelden).

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (Ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC-begunstiger die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC-begunstigers.

Nuldlijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldlijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

Ga op onderzoek uit in het Marechausseemuseum

Leer de Koninklijke Marechaussee en haar taken kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken. Er zijn activiteiten voor jong en oud: zo zijn er wisseltentoonstellingen te bewonderen, eens per maand komt een militair vertellen over zijn of haar werk, er zijn workshops voor kinderen en rondleidingen voor iedereen. Aan de hand van Dossier Plaats Delict maken kinderen in het nieuwe M-lab kennis met forensisch onderzoek*.

Lees het actuele programma op www.marechausseemuseum.nl.

(*vanaf eind mei te boeken voor groepen en schoolklassen)

Gebruik maken van de faciliteiten van het museum voor uw reünie, vergadering, receptie of zelfs bruiloft? Neem contact op via reserveringen@marechausseemuseum.nl, we denken graag met u mee!

Gratis toegang op vertoon van defensie-, veteranen-, postactieven- of MOD-pas